

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – LIEPOS 14, 2015 • Vol. CVI Nr. 82 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 07-13-2015

Lionginas Virbalas – naujasis Kauno arkivyskupas

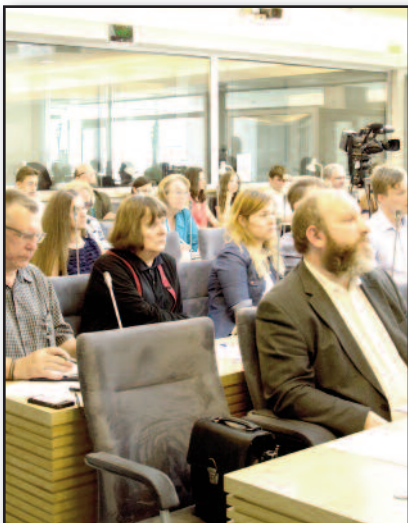
Naujasis Kauno arkivyskupas
Lionginas Virbalas

Naujojo arkivyskupo metropolito L. Virbalo ingrese dalyvavo Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir prof. Vytautas Landsbergis. Roberto Dačkaus nuotraukos

Liepos 11 dieną Kauno arkikatedroje bazilikoje vyko iškilmingos Kauno arkivyskupo metropolito Liongino Virbalo ingreso iškilmės. Apeigose dalyvavo šalies Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Lietuvos vadovė arkivyskupui palinkėjo visada išlikti moraliniu pavyzdžiu ne tik dvasininkams, bet ir visai tikinčiųjų bendruomenei. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Dviguba pilietybė –
būti ar nebūti – 8 psl.

Kovotojas su elektromagnetiniu
drakonu – 10 psl.

Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia

„Vikipedija“ nuotr.

Dr. Juozas Kazickas

Dr. J. Kazicko atminimui – G. Faure „Requiem“

Sekmadienį, liepos 12 d. Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios prieš metus mirusio lietuvių verslininko, išeivijos veikėjo, filantropo dr. Juozo Kazicko (1918 balandžio 16 – 2014 liepos 10) atminimui.

Po šv. Mišių įvyko koncertas, kuriame skambėjo XIX amžiuje prancūzų kompozitoriaus Gabriel Faure kūrinys sukurtas jo mirusių tėvų atminimui – „Requiem“. Kūrinį atliko prof. Petro Bingelio vadovaujamas Kauno valstybinis choras, dainininkai Asta Kriščiūnaitė ir Liudas Mikalauskas, vargonininkė Beata Andriuškevičiūtė. Dirigavo P. Bingelis.

Šį koncertą – vieną iš 20-ąjį kartą Lietuvoje vykstančio Pažaislio tarptautinio muzikos festivalio renginių – rėmė Kazickų šeimos fondas.

Juozas Kazickas buvo tarptautiniu mastu žinomas verslininkas, konsultantas (ekonomikos mokslų daktaro disertaciją apsigynė 1951 m. Yale universitete,

JAV, kur gyveno daugiau nei 30 metų). Jis nenuilstamai rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės stiprinimu, buvo filantropas, kultūros mecenatas, taip pat labdaros ir paramos projektų organizatorius bei finansuotojas. Dr. J. Kazicko veikla įvertinta pačiais aukščiausiais Lietuvos valstybės, kelių savivaldybių bei organizacijų apdovanojimais, jam buvo suteiktas Kauno technologijos universiteto garbės daktaro vardas.

Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia pasirinkta neatsitiktinai – dr. J. Kazickui buvo suteiktas Pasvalio krašto Garbės piliečio vardas už paramą Pasvalio krašto jaunimo ugdymui.

Dr. J. Kazickas teigė perėjęs kelią „nuo kieto gulto nešildomame kumetyne, Užpalių kaime iki tviskančių maharadžios rūmų ir prestižiškiausių Amerikos klubų“. Buvo pasiekęs verslo aukštumų ir atradęs laimę, pasak jo, laikydamasis visai paprastų principų – dešimties Dievo įsakymų.

ELTA info

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Abejonė – atvirkščioji tikėjimo pusė. – Erich Maria Remarque

Iki šiol negaliu pamiršti „sensacin-gojo“ interviu, kuriame poetas Donaldas Kajokas bando suprasti Rusijos prezidento Vladimiro Putino elgesį. Tokius lietuviškus prisipažinimus sunku pamiršti. Įsirežia giliai į atmintį, nes sukelia niūrių, slogių minčių.

Žinoma, „Lietuvos ryte“ pasirodžiusiame tekste nėra nieko nusikalstamo. Net meno, kultūros, plunksnos žmonės šiandien priversti skambiai, intriguojančiai, šokiruojančiai svarstyti. Kaip kitaip atkreipsi į save dėmesį. Visi dabar vaikosi sensacijų: kuo triukšmingiau, tuo geriau. Jei kalbėsi kultūringai, tyliai – niekas neišgirs, niekas nepastebės...

Todėl poeto retorišką klausimą, kaip jis elgtųsi atsidūręs Rusijos prezidento vietoje, traktuočiau kaip pigų, meno žmonėms nederantį triuką. Juolab kad poetas pats prisipažįsta sakantis „labai kvailą dalyką“. Gal poetui įtakos padarė Rusijoje dirbančio režisieriaus Rimo Tumino ditirambai, skirti Rusijos prezidentui V. Putinui?

Rašydamas šį komentarą nuolat savęs klausiau: gal teisingiau numoti ranka į tokio pobūdžio menininkų pasakymus – tiesiog jų nepastebėti? Na, leptelėjo nesusimąstydamas, na, lrytas. Ir nesusimąstydamas paskelbė. Tikriausiai ignoravimas būtų pati išmintingiausia taktika. Ir vis dėlto nuširdžiai nesuvokiu, kaip žinomam lietuvių poetui gali apsiverst liežuvis tvirtinti, jog, tapęs Kremliaus šeimininku, jis elgtųsi visai taip pat kaip tikrasis V. Putinas.

Kietumas – kiekvieno gero prezidento bruožas. Net ir pačių demokratiškiausių valstybių vadovai negali būti silpni, mat tarp demokratijos ir chaoso – vos vienas žingsnis. Tačiau svarbu, kur, kaip ir kodėl prezidentas mosuoja „geležiniu kumščiu“. Jei „geležiniu kumščiu“ diegiamos skausmingos, bet reikalingos reformos, – pažanga. Jei „geležinio kumščio“ pagalba rūpinamasi tik asmenine gerove bei asmeniniu saugumu, – turime nusikaltimą.

Suskaičiuokime, kiek blogų ir kiek gerų darbų padaryta Rusijoje atėjus į valdžią V. Putinui. Pirmiausia pažvelkime į gerųjų V. Putino darbų sąrašą. Jis – tuštutėlis. Milijardai dolerių, kurie buvo sukaupti prekiaujant nafta ir dujomis, nukreipti į šalies politines, ekonomines ir kultūrinės reformas? Rusijai reikėjo tos kvailos, idiotiškos, korumpuotos olimpiados? O gal prie gerųjų V. Putino darbų norima priskirti Rusijos armijos modernizavimą, bandymą Vakarų šantažuoti rusišku branduoliniu ginklu?

Blogųjų V. Putino darbų sąrašas – labai ilgas. Susprogdino gyvenamuosius namus Maskvoje ir Volgodoske, kad turėtų pretekstą pradėti antrąją karinę kampaniją prieš ne milijono gyventojų neturinciją Čečėniją; pažeidė Rusijos Konstituciją, ieškodamas galimybių trečią kartą tapti šalies prezidentu; neskubėjo rūpintis avariją ištikusio povandeninio atominio laivo „Kursk“ jūreivių likimu; vardan politinių tikslų nusispažė į teatre įkaitais paimtų žmonių Dubrovkoje likimus; vardan politinių dividendų paaukojo į nelaisvę patekusius Beslano moksleivių ir mokytojų gyvybes; nužudė į Didžiąją Britaniją pabėgusį Rusijos slaptųjų tarnybų karininką Aleksandrą Litvinenką; nušovė į Vakarų nepasitraukusią žurnalistę Aną Politkovskąją; leido nužudyti Rusijos opozicijos atstovą Borisą Nemcovą; užpuolė Gruziją; užpuolė Ukrainą; šantažuodamas dujų kainomis smukdė Lietuvos ekonomiką; numušė virš Ukrainos skridusį civilinės aviacijos lėktuvą, bet bėdą vertė besiginantiems ukrainiečiams...

Kas galėtų paneigti, jog V. Putinas dėl šių bėdų – niekuo dėtas? Bet žinomas lietuvių poetas įtakingame lietuviškame leidinyje teigia, esą atsidūręs V.

Tikrai kvaili dalykai

GINTARAS VIŠOCKAS

Putino kailyje elgtųsi beveik taip pat kaip tikrasis V. Putinas. Bent jau šių eilučių autoriui baugu girdėti tokius prisipažinimus.

Juolab kad net buvę V. Putino bendražygiai tvirtina, jog šis prezidentas „akivaizdžiai perlenkė lazda“. Susiraskime buvusio V. Putino patarėjo Andrejaus Illarionovo, nūnai dirbančio Cato Institute in Washington, DC vyresniuoju moksliniu bendradarbiu, svarstymus, koku keliu būtų žingsniavusi Rusija, jei į prezidento krėslą būtų atsisedęs ne V. Putinas, o neseniai Anapilin iškeliavęs sovietinės nomenklatūros auklėtinis, sovietinės žvalgybos veteranas Jevgenijus Primakovas. Šis politinis SSRS ir Rusijos veikėjas kadaise irgi pretendavo tapti Kremliaus valdovu – buvo rimtas V. Putino konkurentas.

Be abejo, sudėtinga, o gal net neįmanoma išvaizduoti, kaip tu pasielgtumei, atsidūręs kito kailyje. Ir vis dėlto leidiniui svoboda.org duotame interviu buvęs V. Putino patarėjas A. Illarionovas spėja, jog, nepaisant pažiūrų panašumo, J. Primakovas būtų elgęsis nuosaikiau nei V. Putinas. Nugaros atsukimas Vakarams – neišvengiamas. Konfliktai su Vakarais – neišvengiami. Mat J. Primakovas niekad nebuvo Vakarų draugas ir niekad nesizavėjo vakarietiškomis žmogaus teisėmis. Lengva numatyti, jog V. Putino ir J. Primakovo pažiūros buvo labai panašios: pilnos imperinių ambicijų.

Tačiau į karines avantiūras prieš Gruziją ir Ukrainą, pasak į Vakarų pasitraukusio eksperto A. Illarionovo, J. Primakovas nebūtų vėlėsis.

Taigi net sovietinės žvalgybos veteranas J. Primakovas, rusų analitikų akimis žvelgiant, taip aršiai nežvangintų ginklais nei žvangina V. Putinas.

Beje, pastarosiomis dienomis stebina ne tik poetas D. Kajokas. Nustebino ir Vilniaus savivaldybėje plušantis britas Markas Adamas Haroldas. Kad socialiniame tinkle ištare Lietuvos valstybę ir lietuvių tautą įžeidžiančius žodžius, – šokiravo. Kad ne iškart atsiprašė, o pradėjęs atsiprašinėti pirmiausiai atsiprašė ne lietuvių, o savo merginos, – taip pat iškalbinga detalė.

Tačiau britą galima suprasti. Jam iki šiol nerūpėjo Lietuva ir vargu ar kada nors Lietuva rūpės labiau nei Didžioji Britanija. Bet suvokdamas tikrąsias brito abejingumo Lietuvai priežastis nesuprantu lietuvių atšaldymo priežasčių. Mes piktinamės kiekvienu po straipsniu atsirandančiu komentaru, kur gausu įžeidžiančių, užgauliojančių palyginimų bei epitetų. Reikalaujame, kad necenzūrinis žodžius vartojęs komentaro autorius ar to komentaro skubiai nepašalinęs leidinys atsakytų solidžiai pinigine bauda. Lyg ir logiška, lyg ir teisiška.

Bet jei mes baudžiame tūkstantinėmis baudomis viešą ar privatų asmenį įžeidusį komentatorių arba komentaro operatyviai nepašalinusią internetinę svetainę, kokią piniginę baudą turėtume skirti Markui Adamui Haroldui? Logiška svarstant, valstybę ir lietuvius įžeidęs britas turėtų sulaukti ne tik milijoninės baudos, bet ir kalėjimo, nes jis tikrai įžeidė ne vieną, ne keletą ir net ne keliolika lietuvių.

Ir vis dėlto šis britas tikriausiai nesulauks nė simbolinės vieno euro baudos. Štai toks lietuviškas teisingumas šių eilučių autoriui nesuprantamas: vie-

šai įžeidinėti privačių ir viešų asmenų negalima, o Lietuvos valstybę ir lietuvių tautą įžeidinėk kiek tik geidžia širdis.

Šiandien stebina ir kai kurių lietuvių svarstymai, kas gi slepiasi po poeto Justino Marcinkevičiaus aureole. Omenyje turiu delfi.lt tinklalapyje pasirodžiusį naujausią straipsnį „Nutylima Just. Marcinkevičiaus pusė: kas slėpėsi po ‘tautos dainiaus’ aureole“.

Tokie svarstymai ir reikalingi, ir naudingi. Verkiant reikia objektyvios sovietinės literatūros antologijos. Tik kas ją parašys – filosofė Nerija Putinaitė? Ar pajėgsime sudėlioti teisingus akcentus, jei tą antologiją rašys lietuviškumo nevertinantys tyrinėtojai? Mano supratimu, šventvagiška tvirtinti, esą Just. Marcinkevičius buvo sovietinės propagandos formuotojas, esą jo kūryba – mirazas. Didesnių keistenybių nesugalvosi. Primityvu priekaištauti poetui, girdi, tavo herojai – bejėgės aukos, negalinčios nei apsiginti, nei apginti. Apie kokią bejėgiškumą kalbama, jei Just. Marcinkevičiaus poemos, eilėraščiai ir dramų kėlė lietuvišką dvasią, ragino puoselėti lietuviškas tradicijas, skatino domėtis Lietuvos istorija bei visomis išgalėmis priešintis rusifikacijai?

Kas gi smerktino, jei poetui kartais tekdavo atsizvelgti į sovietinės ideologijos reikalavimus. Ciniška iš sovietmečiu gyvenusio poeto reikalauti, kad šis anuomet būtų rašęs tarsi po 1990-ųjų Kovo 11-osios Akto. Tokiais atvejais labai svarbios proporcijos. Privalomos duoklės sovietinei santvarkai lėkštė kur kas mažesnė už tą, kurioje sveriami nuopelnai lietuviškumui. Galų gale parodykite man poetą, kuris sovietmečiu Lietuvos interesus gynė drąsiau, atkakliau, kryptingiau ir sėkmingiau nei J. Marcinkevičius?

Dabar kažkodėl tapo madinga žeminti, niekinti, šaipytis – tai daktaras Jonas Basanavičius XIX amžiuje nepajėgė kritiškai pažvelgti į savąsias koncepcijas XXI amžiaus kosmopolitų, liberalų ir globalistų akimis, tai poetas Just. Marcinkevičius gūdziais brežnevinais laikais buvo per mažai karin-gas...

Jau net nebesusigaudome, kaip privalu žvelgti į poetės Salomėjos Neries ar rašytojo Petro Cvirkos kūrybą. Tiesiog kalbėdami apie jų literatūrinį talentą privalome nepamiršti 1940-ųjų nuodėmių, o prisimindami 1940-ųjų išdavystę privalome nepamiršti puikių eilėraščių ir puikių apsakymų.

Tarsi viskas aišku ir paprasta. Bet Lietuvoje kartas nuo karto atsiranda jėgų, kurios linkusios primesti mums nepilnavertiškumo kompleksus. Tarsi išties neturėtume į ką lygiuotis. Nebent – į Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną.

Man regis, šios jėgos dabar stiprėja, išūlėja.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be

jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų

parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Šį kartą nemoralizuosiu, paprasčiausiai papasakosiu liūdną, bet tikrą žmogaus istoriją.

Aplankiau devyniasdešimt antuosius metus einantį ir turintį pavydėtina šviesią galvą Dėdę, kuris prieš pusmetį persikėlė iš kaimo pas sūnų į rajoninį miestelį (juokauja, kad prieš mirtį tapo miesčioniu). Su Dėde iki šiol deriname žinias apie giminę ir jos šaknis, nes jis jau likęs vienintelis, kuris gali liudyti tokius labai senus dalykus. Reikia tik įsivaizduoti, kad jis gerai prisimena savo senelius, kurie buvo gimę XIX amžiuje. Jam buvo devyneri, kai mirė senelis, o abi senelės – dar vėliau. Be to, jis yra nuostabus, pritrenkiančiai sąmojingas pasakotojas (mes visi, kartu paėmus, to jo sugebėjimo esame paveldėję tik menką dalelę). Labiausiai jis mėgsta pasakoti, kaip bėgo iš rusų fronto kažkur Lenkijoje, – mat kartu su kitais tūkstančiais Šiaurės Lietuvos jaunuolių rusų buvo paimtas į karą ir praktiškai basas žiemą nuėjo iki Varšuvos, dalyvavo šio miesto paėmimo ir pagaliau, uždarytas į mirtinus spąstus ant Baltijos jūros kranto Pomeranijos fronte, sugebėjo iš ten pabėgti, išsivesdamas dar du lietuvius. Naktimis per du mėnesius grįžo namo, sukorę šimtus kilometrų žiemą, valgydami tik tai, ką rasdavo užšalusiuose laukuose. Grįžo sutinęs, taip pat beveik basas, bet jau pavasari, apėjęs utėlėmis ir tris kartus pakely beveik miręs (vieną kartą vos nenugaravo, kai užmigo prie lauželio apgriautame pastate; kitą kartą apsinuodijo kažkokiu vokiečių kareivių paliktu maistu; trečią kartą tamsoje įkrito į šulinį). Na, bet apie tai kita kalba, apie jo kelionę namo iš fronto kada nors, radusi proga, irgi gal papasakosiu. Dabar noriu pasakoti apie jo dabartinį gyvenimą.

Jiems su žmona gyventi sekėsi prastai. Kaip viena iš dukterų, mano pusseserė, sako, jų namai buvo virtę pragaru, nes tėvai nesugyveno, nuolat barėsi, todėl šeimoje tvyrojo įtampa. Nežinia, kuris buvo kaltas, gal Dėdės psichologinės traumos rusų fronte (visą gyvenimą naktimis jis sapnuodavo mūšį, o dienomis aštresni garsai jam dingojosi, kad šaudė; dirbo kolūkio vairuotoju, todėl buvo daug progų išgerti), gal Dėdienės išdidus charakteris (Dėdė ją labai „už-

Žmogiškoji drama

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

pasijo”, – kaip sakytų mano žemiečiai, juodų darbų kolūkyje jai neteko dirbti). Vedė iš meilės, abu buvo gražūs, įdomūs, išmintingi ir nagingi (Dėdė yra sakęs: „Apylinkėje jai nebuvo lygių”), o kartu gyventi nesisekė. Vaikai jau buvo užaugę ir turėjo savo vaikų, kai Dėdienė prieš dešimtį metų išėjo iš namų, nors tai buvo jos tėviškė, – ir nusipirko butelį miestelyje netoli vieno iš trijų vaikų. Netrukus jai ėmė reikštis senatvinė dimensija. Pirmasis jos ligos požymis buvo baidė neapykanta vyrui. Paskui, kaip įprasta, palaipsniui ji neteko atminties, tik, keista, kad visada prisimindavo vyrą ir supykdamas, kai išgirdavo minint jo vardą. Vadino ne vardu, o „tas brudės”, ir per tuos dešimt metų nė karto nepanoro grįžti į savo tėviškę, tik nuolat ragino vaikus iš namų „tą brudę” išmesti. Vaikams, žinoma, buvo sunku, bet lankė abu ir abiems padėjo. Kartą dėdės susitiko giminės laidotuvėse, kur buvo kvieisti abu. Dėdienės liga dar nebuvo labai toli pažengusi, ir svetimi apie jos bėdą dar nieko nežinojo, todėl labai nustebo, kai pamatiusi savo vyrą ji visiems girdint ėmė garsiai šaukti: „Išmeskit tą brudę lauk, vykit jį lauk”. Dėdė apsisukęs išėjo...

Kai Dėdienė nebepajėgė gyventi viena, ją pasiimdavo į savo namus paeiliui visi trys vaikai, po pusmetį ar ilgiau. Dėdė vis dar gyveno kaimo sodyboje. Vieną žiemą sūnui pagailo tėvo, ir jis pakvietė atsikraustyti pas jį. Tuo metu kaip tik jo namuose buvo ir motina, mano Dėdienė. Galvojo – abu senokus įkurdins viename kambaryje, ir jie niekur nesidės, pagaliau turės susitaikyti. Dvi dienas Dėdienė tylėjo, trečią pratrūko ir vėl ėmė šaukti: „Vykit lauk tą brudę”. Dėdė išėjo pats – nakčia susidėjo savo daiktelius, sėdo į rusišką „Žiguliuką”, kuri vis dar vairavo, pasiėmė savo numylėtą kalytę Liepą ir parvažiavo į šal-

tus namus. Juose išgyveno dar kelis metus, čia sulaukė ir devyniasdešimtmečio. Eidamas devyniasdešimt antruosius labai nusilpo, mat kažkokią vidurių negalią norėjo pasigydyti badaudamas, todėl buvo išvežtas į ligoninę. Atsigavęs sutiko vėl bandyti apsigyventi pas sūnų, iš kurio namų motiną jau buvo perėmusi dukra.

Ir štai prieš dieną, kai aš pusbrolio namuose aplankiau Dėdę, buvo įvykęs stebuklas. Pirmiausia apie tai man Dėdė ir papasakojo. Sakė: „Dabar jau galiu ir numirti”.

O buvo taip. Marti sugalvojo dar kartą bandyti sutaikyti uošvius ir įkalbėjo Dėdę kartu su jais vykti aplankyti Dėdienės pas jos dukterį. Jis ilgai nesutiko, kaip sakė man – nenorėjo draskyti žaizdų, nes manė, kad susitikimas vėl baigsis tuo pačiu riksmu... O vis dėlto pasimatyti norėjo, turėjo šventos vilties, ir vaikams pasakęs, kad neva dėl to, jog nori, kad žentas jį apkirptų, mat jam patinka, kaip jis apkerpa, sutiko važiuoti. Ten vaikai paliko jį virtuvėje apsišpęsti, kaip toliau elgtis, o patys nuėjo žiūrėti statybų, kurias buvo pradėjęs šeiminių sūnus. Greitame kambaryje, savo lovelėje gulėjo Dėdienė. Ji atsikeldavo jau tik su reikalu. Dėdė ilgai sėdėjo vienas, kol pagaliau pasiryžo užėiti pas žmoną, – kaip bus, taip... Kaip viskas prasidėjo, jis iš susijaudinimo nebeprisimena, atsitokėjo tik, kai jo sumenkusi, į šakalėlį virtusi daug metų nematyta žmonelė glostė jo rankas, bučiavo jas, siūlė savo lazda, mat jos esanti geresnė, pasisodino šalia ant lovos, apsikabino... Abu verkė, abu juokėsi, abu prisiminė... Ir visą šį stebuklą stebėjo grįžę į vidų vaikai, gailėdamiesi, kad neturi šalia fotoaparato ir negali užfiksuoti šios jų šeimai įsimintinos akimirkos.

Kitą dieną, kai jis man apie tai pasakojo, Dėdė buvo labai laimingas, o dar ir žento gražiai apkirptas: „Ji bučiavo man rankas... Mes pasišnekėjome. Aš žinau, kad ją pakeitė liga, bet man vis tiek labai skaudėjo... Mes sėdėjom susiėmę už rankų... Taip ir turi būti, – sakė jis. – Taip ir turi būti”...

Išlydėdama pusbrolio žmona prisitarė: „Man atrodo, kad babutė jo nepažino ir kalbėjosi su savo jau mirusiu broliuku. Senelis to nepastebėjo... Ir gerai, tegu jis to nežino...”

Lionginas Virbalas – naujasis Kauno arkivyskupas

Atkelta iš 1 psl.

„Kauno arkivyskupas – tai labai svarbios pareigos, labai didžiulė atsakomybė Lietuvai, tai svarbi bažnyčios dalis. Na, o bažnyčia turi tarnauti Dievui ir – tai taip pat labai svarbu – žmogui. O tokia yra ir valstybės funkcija. Todėl labai tikiuosi, kad naujasis hierarchas bus progresyvus, modernus, veržlus, nes šiandien šv. Benedikto, Europos globėjo, diena. Tai taip pat įpareigoja hierarchą atspindėti viską, ko Lietuva siekia ateityje, ko siekė stodama į Europos Sąjungą. Taigi tikiuosi, kad šis arkivyskupas tikrai supras ir mūsų žmones, ir mūsų lūkesčius ir galės būti moraliniu pavyzdžiu bei mokės išgirsti, užjausti ir padėti kiekvienam, kam to reikės”, – savo linkėjimus naujam Kauno arkivyskupui L. Virbalui išsakė valstybės vadovė D. Grybauskaitė.

Iškilmingas apeigas kryžiaus ženklų pradėjo Apaštališkasis nuncijus Pedro Lopezas Quintana. Naujam Kauno arkivyskupui jis uždėjo palijų – baltą ėriuko vilnos juostą, kurią puošia šeši juodi šilko kryželiai, simbolizuojantys Kristaus žaizdas. Palijus – išskirtinis popiežiaus, arkivyskupu metropolitų ir patriarchų ženklas, rodantis ypatingą ryšį su Šventuoju Tėvu ir vyskupais.

Kreipęsis į iškilnių dalyvius Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius L. Virbalui įteikė ganytojo lazda – pastorala.

Išreikšdami klusnumą ir pagarbą, naująjį arkivyskupą pasveikino Kauno arkivyskupijos kunigai, čia esančių

vyrų ir moterų vienuolių, taip pat tikinčiųjų bei civilinės valdžios atstovai.

Procesija, kurioje buvo ir arkivyskupo metropolito L. Virbalo artimųjų, atnešė duonos ir vyno.

Naujam arkivyskupui metropolitui pasirengus dalyti šv. Komuniją, prie altoriaus nusidriekė didelė eilė.

Pradėdamas naują tarnystę arkivyskupas L. Virbalas suteikė palaiminimą su visuotiniais atlaidais.

Įngresą vainikavo sveikinimai ir pabaigos giesmė.

„Dažniausiai man dabar užduodamas klausimas – ką darysite, ką griausite, ką statysite? Gal mes priprate, kad kai ateina rinkimai, nauja partija ar naujas kandidatas paskelbia savo programą. Bažnyčioje yra truputėlį kitaip. Yra vienintelė programa – Kristaus Evangelija, ir ką turime daryti – tai skelbti, šventinti, vesti ir kartu tarnauti. Lanky-

siu parapijas, kalbėsiu, dalysiuosi tuo, kas man yra brangu”, – kalbėjo naujasis arkivyskupas.

Ispaniškai ir itališkai mokantis L. Virbalas prisipažino kalbėjęs su popiežiumi Pranciškumi, kuri pakvietė atvykti į Lietuvą pasimelsti už taiką Baltijos regione.

Naujasis Kauno arkivyskupas prieš 54 metus gimė Biržuose. 1991 metais jis buvo iššventintas kunigu. L. Virbalas mokėsi ir dirbo Lietuvoje, Italijoje, Austrijoje ir Ispanijoje.

Iki šiol Panevėžio vyskupijai vadovavęs L. Virbalas šias Kauno arkivyskupo pareigas perėmė iš Sigito Tamkevičiaus, kuris Kauno arkivyskupijai vadovavo nuo 1996 metų. 76 metų dvasininkas pareigas palieka laikydamasis Kanonų teisės kodekso, kuriame nurodoma, kad 75 metų amžiaus vyskupai yra raginami įteikti atsistatydinimo raštą.

TELKINIAI

JAV LB Švietimo tarybos skelbtas konkursas buvo ypač sėkmingas

AUKSĖ MOTTO

Ant margo Žemės rutulio išsidėsčiusios daugiau negu du šimtai skirtingų valstybių. Žemės rutuliu vaikščioja beveik septyni milijardai žmonių. Visi jie turi savo Tėvynę, bet kiekvienas ją apibūdina savaip.

JAV LB Švietimo taryba organizavo piešinių ir rašinių konkursą „Šalis ta Lietuva vadinasi“ (P. Vaičaitis). Tai viena iš gimtinės pažinimo, pilietiškumo ir kūrybiškumo ugdymo formų. Šiemet konkurso rengėjai sulaukė 1261 darbo: 721 piešinio ir 540 rašinių. Konkurse dalyvavo 20 lituanistinių mokyklų.

RAŠINIAI

Rašiniai skyrėsi ne tik savo turiniu, bet ir forma. Sulaukėme eilėraščių, laiškų, dienoraščių, miniatiūrų. Mokiniai perteikė kelionėse po Lietuvą patirtus išgyvenimus: Lietuvos miškų grožį, kaimo savitumą, jūros ošimą, nepamirštamus kvapus, spalvas. Iš tokios gausybės rašinių buvo nelengva atrinkti geriausius. Džiugino mokinių nuoširdumas, įdomios kelionių po Lietuvą patirtys, puikus Lietuvos istorijos žinojimas. Toli nuo Lietuvos gyvenanti jaunoji karta supranta, kad nėra lengva išlaikyti kalbą, bet parinkta tema daugeliui nebuvo sudėtinga, todėl sulaukėme įdomių kūrinių. Buvo malonu skaityti apie senelius, artimus žmones, džiugu, kad vaikai juos prisimena. Daugelis rašančiųjų pasidomėjo legendomis ir padavimais apie gimtąsias vietas... Gražu, kad Lietuvą vaikams parodo tėveliai.

Savo brandumu išsiskyrė aštuntokų, devintokų ir dešimtokų darbai. Rašinių vertintojus nuoširdumu sužavėjo antrokai, trečiokai ir ketvirtokai, o patys smalsiausi pasirodė penktokai, šeštokai ir septintokai. Šios grupės mokiniai atsuntė daugiausiai darbų, išsiskyrusių savo įvairove ir patriotiškumu.

2–3–4 klasių mokiniai turėjo parinkti labiausiai patinkančius lietuviškus žodžius, apibūdinančius Lietuvą, jos gamtos grožį ar istoriją, ir juos sudėti į eilėraščių ar dainą.

1 vieta – Elžbieta Kungys,
2 kl., Maironio lituanistinė mokykla, NY

Mano Lietuva

Lietuva yra tėvų gimtasis kraštas.
Lietuva – tai atostogų šalis,
Kur ežerai mėlyni,
Kur Kernavė senoji.
Lietuva yra draugų
Ir senelių kraštas,
Kur piliakalniai labai aukšti,
Kur Baltija banguoja gintarinė.

Lietuva yra gamtas kraštas,
Lietuva – miškų pilis,
Kur upeliai labai gilūs
Ir berželiai labai dailūs.

Lietuva – šalis, kur labai daug
Grybų, uogų,
Kur pievos pilnos gėlių.
Lietuva, aš tave myliu!

2 vieta – Michael J. Murray,
4 kl., Čikagos lituanistinė m-kla, IL

Toli, toli už vandenyno
Yra graži šalis.
Daug upių, ežerų
Ir snaudžiančių miškų.
O kokie ten gražūs
Paukštelių balsai,
Vien lakštingalos klausytis
Galėtum amžinai.

Ir aš ten rytais
Po rasotas pievas braidžiau,

facebook nuotr.

Rinkau uogas, grybus
Ir drugelius vaikiau.

Ten senelių žemė,
Prie Baltijos jūros jiniai,
Šis kraštas Lietuva vadinasi –
Brangus ir artimas man jisai.

3 vieta – Gabija Gutaravičiūtė,
3 kl., Čikagos lituanistinė m-kla, IL

Gera pas močiute
Lietuvoj pabūti,
Skristi lėktuvu,
Žaist su kačiuku.

Jūroj pasimaudyti,
Pilį pastatyti,
Vilnių aplankyti,
Kaime pasibūti.

Miške pagrybauti
Ir lepšiuoką rasti.
Pievoj palakstyti
Ir vainiką pinti.

Lietuvoj pabūti
Tikrai labai gera,
Ta graži šalėlė
Gintarėlius beria.

5–6–7 KLASIŲ MOKINIAI RAŠĖ RAŠINIŲ „KUO ĮDOMI LIETUVA“

1 vieta – Kristupas Vorobjovas,
5 kl., K. Donelaičio lituanistinė m-kla

...Ar tu žinai apie Lietuvos laisvę? Na, viskas prasidėjo 1991 m. sausio 13 d., kada Sovietų Sąjunga užpuolė mus tankais. Lietuviai buvo labai išsigandę, bet vieningi. Mes buvome stiprūs ir drąsūs. Visi išėjome į gatves, pareikšdami, kad nugalėsime. Žmonės pradėjo judėti televizijos bokšto link. Minia vis didėjo ir didėjo. Mes susikibome rankomis, apsupdami bokštą. Mūsų gyva siena buvo stipri ir neišskiriama, nes mes buvome vieningi.

2 vieta – Jonas Evans,
6 kl., Gedimino lituanistinė m-kla, IL

...Druskininkuose galima kabėti ore arba laiptuoti po medžius. Tai galima padaryti UNO parke. Ten tarp medžių yra trasos su kliūtimis. Lipdamas trasomis aš jaučiuosi nepaprastai. Uno parke galima čiuožti lynu per Nemuną. Čiuoždamas virš didžiausios Lietuvos upės tu jautiesi tarsi skrydyje. Smagu pamatyti upę, apie kurią rašė tiek daug poetų. Visos šios links-

mybės yra labai arti viena kitos. Nueiti nuo ežero iki UNO parko užtrunka tik šešias minutes. Druskininkai yra labai jaukus miestas. Bet geriausia Druskininkuose ir visoje Lietuvoje yra gamtos grožis – medžiai, žolė, gėlės, lapai ir gyvūnai. Lietuva man yra pati gražiausia pasaulio šalis.

3 vieta – Urtė Zakaruskaitė,
7 kl., Čikagos lituanistinė mokykla, IL

...Mūsų šalis – graži, gražiausia. Lietuva – tai lygumos ir aukštumos. Bet tikras grožis yra laukai, pievos, kalvos, banguojantys rugių laukai, raudonuojančios aguonos ir Baltijos jūra. Maža žemė ant žemėlapių, bet gyvybe tikrai didi. Nesu ten buvusi, bet vis tiek tikiu, kad tai gražiausia šalis iš visų. Lietuvoje gyvena ir geri žmonės, – tai mes. Lietuva garsi savo amatininkais, mokslininkais, gydytojais, mokytojais, rašytojais, šokėjais. Ypač reikia paminėti Lietuvos krepšininkus. Jie yra užėmę ketvirtą vietą pasaulyje. Kokia garbė! Beveik pamiršau! Maistą! Kokie skanumynai gaminami mūsų šalyje: cepelinai, šaltibarščiai, pupų sriuba, koldūnai. Saldumynai – spurgos, skruzdėlynai, šakočiai, uogienė.

Geltona – tai mūsų saulė,
Žalia – tai laukų spalva,
Raudona – tai mūsų kraujas,
Kartu jos – tai Lietuva!

PASKATINAMOSIOS PREMIJOS:

Karina Shtogryn,
5 kl., Maironio lituanistinė m-kla, NY

...Dar viena žymi vieta yra Kryžių kalnas. Apie šį kalną pasakojamos istorijos. Sakoma, kad pirmas kryžius buvo pastatytas tėvo. Jis turėjo sergančią dukterį, ir niekas negalėjo jai padėti. Tėvas susapnavo šviesiais rūbais apsirengusią moterį. Ji jam patarė padaryti mažą kryžių, nunešti jį į Jurgaičių pilies kalną ir ten pastatyti. Tuomet dukra pasveikė. Tėvas taip ir padarė. Grįždamas namo jis sutiko pasveikusią dukterį. Įdomus pasakojimas. Aš labai norėčiau pamatyti Kryžių kalną.

Odettė Abouzeid,
6 kl., Bostono lituanistinė mokykla

...Barbora ištekėjo už Žygimanto Augusto, kuris buvo Lenkijos karalius. Augusto tėveliai prieštaravo. Barbaros ir Žygimanto meilė buvo trumpa, nes Barbora buvo užburta juodąja magija, o kiti žmonės mano, kad Žygimanto mama davė Barbarai nuodų. Kai Barbora mirė, Žygimantas labai liūdėjo ir vežė Barbarą į Vilnių, kur ji norėjo būti palaidota.

Petras Winkler,
„Lietuvėlės“ lituanistinė m-kla, NJ

...Lietuva kovojo už savo laisvę, kalbą ir tautą. 1864–1904 m. rusai norėjo uždrausti lietuvių raštą. Mano prosenelė buvo tos mokyklos mokinė. Kai rusai atėjo į jos namus, ji suvaidino, kad daro rankdarbius, bet po rankdarbiais spėjo paslėpti lietuvišką knygą. Knygnešiai nešdavo uždraustas lietuviškas knygas per tas mokyklas ir duodavo jas skaityti vaikams, kad jie galėtų mokytis lietuviškai. Knygnešiai ir slaptos mokyklos padėjo lietuvių kalbai gyvuoti.

Monika Krasauskaitė,
6 kl., Čikagos lituanistinė m-kla, IL

...Lietuvos istorijoje yra daug legendų. Dabar keliausime į 1300 metus, kai Gediminas susapnavo geležinį vilką. ...Aš vaikščiojau po tamsią girią. Kai saulė nusileido ir medžiai metė šešėlius, galėjai girdėti žiogo svirpimą. Atsiguliau ant drėgnos žolės ir užmigau. Sapnavau, kad bėgu per mišką ir pamatau staigiantį geležinį vilką. Kitą rytą nubėgau pas žynį Lizdeiką ir paklausiau, ką reiškia mano sapnas. Pasakė, kad

toje vietoje reikia pastatyti stiprią pilį ir miestą. Kai pastaciau pilį ir miestą, pavadinau Vilniumi... Tai legenda apie Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrimą.

Jotė Urbonas,

6 kl., K. Donelaičio lituanistinė m-klā, DC

Man nusibodo girdėti: „Kas yra Lietuva?“ Žiūri į mane, lyg aš būčiau iš medžio iškritus. Atsistuju ir sakau: Lietuva yra mano meilė. Lietuva yra mano Tėvynė, Lietuva yra grybai ir žemuogės. Tada jie ima juoktis. Kodėl grybai ir žemuogės? Juk jos auga ant žemės savaimė. Jos auga ant žemės, nes jos nori prisiliesti prie Lietuvos gyvos meilės. Ir tikrai, kai paragausit grybo ar žemuogės, pajusite Lietuvos meilės skonį.

Jonas Jodvalis ir Alanas Jodvalis,

7 kl., Maironio lituanistinė m-klā, IL

Alanas rašė: ...Ragana užbūrė grybus... ir kitą rytą Rūta su Dobilu vėl lakstė laukuose. Bežaisdami pamatė labai gražius grybus. Dobilas buvo truputį alkanas, jis paėmė vieną grybą ir suvalgė. Staiga Dobilas pavirto į daug mažų gėlyčių. Rūta pamatė, kas atsitiko ir labai nuliūdo. Ji suprato, kad tos gėlytės yra jos broliukas. Ji pavadino jas dobilais. Tos gėlytės pasklido po laukus. Rūta vis prisiskindavo dobiliukų ir pindavo vainikus, kad jie ir toliau galėtų kartu žaisti laukuose.

Jonas rašė apie Lietuvos medį beržą.

8–9–10 KL. MOKINIAI RAŠĖ TEMA:

„ŠALIS TA LIETUVA VADINAS“

(P. Vaičiaitis)

1 vieta – Eglė Markus,

9 kl., Maironio lituanistinė m-klā, Lemont, IL

...Amerikoje vasarą sėdžiu namuose, o Lietuvoje kiekvieną dieną kažką veikiu. Taip linksma kartais pabėgti nuo suaugusių ir ką nors veikti. Linksma grįžti namo, pas močiutę, ir pavalgyti tikro, šviežio lietuviško maisto. „MacDonalde“ niekada maistas nebus toksai skanus, kaip močiutės cepelinai. Tai tiesa.

Ir kaip gražu Lietuvoje! Kregždutės visur skraido, gėlės visur auga ir upės visur teka. Pasivaikščioti palei upę yra labai svarbu, kadangi Amerikoje niekur nerasi tokių gražių takelių. Ir net nereikia telefonų. Taip linksma būna Lietuvoje, kad net pamirštu apie visas technologijas.

Kaip aš pasiilgau Lietuvos!

Man Lietuva yra daug daugiau negu tėvynė. Aš ją gerbiu, kai išmokstu jos istoriją, ją myliu, kai klausau savo tėvų pasakojimų, pasiilgstu, kai prisimenu ją, ir laikiu, kada vėl sugrįšiu. Lietuva – tai mano širdis.

2 vieta – Gustė Savukynaitė

Maironio lituanistinė m-klā, Lemont, IL

Lietuva – tai šalis, kur upės teka, lelijos žydi, vėjai pučia žaliuose miškuose. Tai šalis, kur mūsų šeimos gyvena, kur skleidžiasi pasakos ir žmonės laukia raudonų saulėlydžių. Tai šalis, kur žmonės jungia dainos, šokiai. Nuo Čikagos iki Vilniaus yra 7583 km. Nors Lietuva maža ir toli, ji mus traukia.

Atsimenu saulės šilumą ant savo veido, kai rinkau braškes močiutės darže; atsimenu juokus su pussesere, ežero gaivumą, Kauno senamiesčio muzikantus.

Man svarbu, kad visi lietuviai, kurie negyvena Lietuvoje, turėtų galimybę pabūti Lietuvoje nors trumpą laiką. Bet dar svarbiau, kad lietuviai toli nuo tėvynės išlaikytų Lietuvos kultūrą, tradicijas ir kalbą.

Mes turime nuostabią galimybę susijungti ir suprasti Lietuvos gyventojus per savo kalbą. Jeigu išlaikysime lietuvių kalbą, turėsime daug daugiau galimybių.

Tie 7583 kilometrai mums nereikia nieko, bet tuo pačiu – viską.

3 vieta – Aušra Pranevičiūtė,

10 kl., Maironio lituanistinė m-klā

...Lietuva tokia maža! Nustebtum, kad ji dar yra skirstoma į etnografinius rajonus: Aukštaitiją, Žemaitiją, Dzūkiją, Sūduvą ir Mažąją Lietuvą. Lietu-

voje yra aukštaičių ir žemaičių tarmės, anksčiau buvo dar daugiau, pvz., lietuvininkų tarmė Mažojoje Lietuvoje. Žemaičių tarmė yra kartais vadinama kalba, nes ji visiškai kitaip skamba ir dėl to aukštaičiai jos negali suprasti.

Mažoji Lietuva ne visuomet priklausė Lietuvai. Ji buvo valdoma Vokiečių ordino ir vėliau priklausė Prūsijos hercogystei. Čia buvo kalbama vokiškai, prūsiškai ir lietuviškai. Mažojoje Lietuvoje buvo išleista pirmoji lietuviška knyga ir ejo laikraščiai „Aušra“ ir „Varpas“.

Etnografiniuose regionuose yra vis kitokie tautiniai drabužiai. Aukštaitija garsi moters nuometu, Žemaitija – savo ryškiomis spalvomis, ypač raudona, Dzūkija – savo margumu, o Sūduva – turtinumu ir labai puošniais raštais.

Regionuose buvo ir skirtingas maistas. Sūduva didžiuojasi savo duona ir „atrado“ cepelinus, Mažoji Lietuva garsi žuvimi, dzūkai – uogomis ir grybais, Aukštaitija – alumi.

O gamta: Mažojoje Lietuvoje yra Kuršių Nerija, Dzūkija vadinama Lietuvos „plaučiais“ dėl savo miškų.

Žmonės, norėdami būti modernūs, praranda daug savo papročių ir savitos kultūros.

Ada Kanapskytė,

10 kl., Čikagos lituanistinė m-klā, IL

Šalis ta Lietuva vadinasi – tai žmonės, kurie myli savo šalį visa širdimi, kurie šoka jos tautinius šokių, kurių šypsenos sklinda tiesiai iš širdies. Lietuva – tai vasarą žaliuojantys laukai, o žiemą spindintys kaip balta dykuma, nulieta angelų. Jos medžiai stovi didūs ir tvirti, miškai pilni nuostabių paslapčių. Ten ošia Baltijos jūra. Kartais jos bangos būna didelės ir piktos, o dažnai jūra būna rami ir atspindi saulę. Kartais bangos į krantą išmeta lietuviško aukso – gintaro. Šalia mėlynos jūros gyvena Lietuvos žmonės, kurie švenčia gražias lietuviškas šventes. Kai danguje spindi žvaigždės, jie ilgai sėdi prie laužo ir pasakoja senas liaudies pasakas. Jaunimas klausosi šių pasakų, kurios po daugelio metų keliauja pas jų vaikus. Taip iš kartos į kartą keliauja Lietuvos vardas, pilnas meilės ir gamtos, kuri visam laikui išlieka kiekvieno lietuvių širdyje.

Nojus Aušra,

8 kl., Čikagos lituanistinė m-klā, IL

Aš ten mačiau labai daug paukščių, skaidrų dangų su debesėliais, daug aukštų spygliuočių medžių. Miške auga pačios didžiausios voveraitės, baravykai ir visokiausi kiti grybai. Ieškodamas grybų net suradau lapės olą, tokią gilią ir tamsią. Labai pralinksmėjau, nes niekada savo gyvenime to nebuvau matęs. Tada supratau, kad Lietuva yra pilna paslapčių ir stebuklų, kurių visi gali aptikti, jeigu stipriai myli šią šalį. Jeigu ne Lietuva, aš nežinočiau tokių stebuklų ir nesijausčiau toks laimingas, koks esu dabar. Dėl to ir myliu savo, mūsų visų gražiąją Lietuvą.

Indrė Dukauskaitė,

10 kl., Čikagos lituanistinė m-klā

Kvepiančios pušys, rami jūra, vaikštai basomis kojomis saulės sušildytu smėliuku palei krantą, ieškai sudaužytos gintaro pilies likučių. Ant Birutės kalno dar gali išgirsti vaidilūčių balsus. Sako, ten kada Kunigaikštis sau žmoną išsirinko.

Rytinis vėjas pušų šakomis nešioja paukščių čiulbesį, jų nuostabios giesmės gali klausytis visada. Vakare saulė atsisveikindama nudažo jūrą visomis spalvomis.

Ten naktį ryškiai šviečia žvaigždutės, kaip nė vienoj kitoj šaly.

Justas Klimavičius,

10 kl., A. Kazickienės lituanistinė m-klā, NY

Ta šalis, kuri žaidžia krepšinį, laimi pasaulio čempionatus, vadinasi Lietuva. Sunku įsivaizduoti, bet sportas labai prisideda prie pasaulinės politikos. Lietuva nekovoja karuose, o kovoja krepšinio aikštelėje.

...Lietuviai žaidė Lietuvą okupavusios Tarybų Sąjungos krepšinio komandoje. 1988 m. Olimpinese žaidynėse TSRS krepšinio komanda laimėjo aukso medalį, bet tai reiškia, kad ne vien tik rusai laimėjo šitą

medalį, nes komandos penketuką sudarė keturi lietuviai: Valdemaras Chomičius, Rimas Kurtinaitis, Šarūnas Marčiulionis ir Arvydas Sabonis. Keturi lietuviai buvo geriausi TSRS krepšininkai. Jų puikus žaidimas leido jiems žaisti krepšinį kitur: Chomičius ir Kurtinaitis žaidė Ispanijoje, o Sabonis ir Marčiulionis skrido į Ameriką žaisti NBA komandoje.

Politinė revoliucija prasidėjo nuo krepšinio.

1990 m. Lietuva iškovojo nepriklausomybę. 1992 m. Barcelonos olimpinese žaidynėse Lietuva dalyvavo jau kaip nepriklausoma šalis. Mūsų krepšinio komanda finale žaidė dėl trečios vietos prieš Rusijos komandą ir laimėjo. Lietuviai nugalėjo Rusiją. Nesvarbu, kad jie užėmė ne pirmą ar antrą vietą, bet svarbu, kad nugalėjo Rusiją ir parodė, kad mes esame atskira valstybė, šalis, kuri vadinasi Lietuva.

Darija Pakuckaitė,

10 kl., Šv. Kazimiero lituanistinė m-klā, Los Angeles, CA

Kai išlipu iš lėktuvo Lietuvoje, susijaudinu. Prisimenu garsus, kvapus ir vaizdus, kurių pasiilgstu per dvejus metus. Kvapas – tai kai prieš valandą buvo paliję, garsas – kai susilieja įvairiausių paukščių balsai, o vaizdas – tai žali kalneliai, pievelės, miškeliai. To visko negalima pajausti ir pamatyti Kalifornijoje.

Aš atsikeliu anksti, nuo gaidžio „kakarykaka“. Suvalgau sumuštinį ir lekiu pro duris su pusbroliais. Pasiimame dviračius iš močiutės garaželio ir važiuojame link Saivų ežero. Ten mes pasimaudome ir paplaukiujame laiveliu. Ilgai ten nebūname, nes turime grįžti pas tetą Valę valgyti cepelinų.

Mes – didelė šeima – sėdame prie stalo ir esame laimingi, kad turime vienas kitą.

Ugnė Kurdeikytė,

8 kl., Bostono lituanistinė mokykla

Lietuva man yra šeima. Išvykau iš Lietuvos, kai buvau maža. Ir kiekvienais metais aš, mama ir tėtis mėginam atgal nusukti į Lietuvą. Tikrai smagu būti su tais, kurie tave tikrai myli. Mano mėgstamiausia vieta Lietuvoj yra mano senelių sodas. Ten yra rožės, supynės, daržas ir geriausias namelis. Šalia namelio yra upė. Ten retai, bet kartais paplaukiujam.

Vilija Baumilaitė,

9 kl., A. Kazickienės lituanistinė m-klā, NY

...Lietuva ne viena pasaulyje. Visi turime savo Lietuvą širdyse, mintyse ir prisiminimuose. Mano kaimyno Lietuva yra kitokia nei mano. Ne visi gali sau leisti skristi į Lietuvą ir pamatyti, kokia ji yra dabar.

Kai lyginu vienų ir kitų Lietuvos, jos visos yra kitokios. Nebūtinai visi eina į lietuviškas mokyklas ir ne visi turi tautinį kostiumą. Bet tie žmonės, kurie stengiasi dėl savo Lietuvos, yra patys geriausi. Mes visi priklausome Lietuvai. Mes visi esam lietuviai ir visi išlaikome lietuvių.

Kai kurie lituanistinių mokyklų mokiniai dėl įvairių priežasčių dar nėra įvaldę lietuvių kalbos tiek, kad galėtų rašyti lietuviškai. Jiems suteikta galimybė dalyvauti konkurse ir rašyti angliškai.

1 vieta – Jaycie Zinsner,

9 kl., Bostono lituanistinė mokykla, MA

So red was the feeling I held inside.

Like the blood on the flag

Of my Lithuanian pride.

I held you close as we both cried

And the wind screamed –

You should have died.

But now I see

My indentity

Is no longer you,

And only me.

Rašinių vertinimo komisija: Dalia Shilas, Bostono lituanistinės mokyklos (MA) mokytoja; Rasa Lukošienė, „Lietuvėlės“ lituanistinės mokyklos (NJ) mokytoja; Diana Grintalis, K. Donelaičio lituanistinės mokyklos (Washington, DC) mokytoja; Auksė Motto, koordinatorė, JAV LB Švietimo tarybos narė.

Bus daugiau

Patriotiškasis žygis dviračiais iš Musninkų į Čiobiškį.

„Spindulio“ archyvo nuotr.

Žygis dviračiais

VALENTINA BRAZAITIENĖ

Širvintų rajono Musninkų bendruomenės „Spindulys“ nariai 2015 m. liepos pirmą šeštadienį kvietė miestelio gyventojus į žygį dviračiais „Keliauk, pažink Širvintų krašto grožį ir kultūros paveldą“. Žygis dviračiais su Trispalve skirtas Lietuvos Valstybės dienai paminėti ir bendruomeniškumui stiprinti. Į kelionę maršrutu Musninkai – Čiobiškis – Musninkai išsiruošė apie pusšimtis vaikų, jaunuolių ir suaugusiųjų. Žygio metu startavo ir simbolinis bendruomenės narių sukurtas išskirtinis dviratis.

Žygeiviai susirinko prie senosios Musninkų varpinės. Juos pasitiko ir išlydėjo kraštotyrininkės Filomena Vaicekauskienė ir Marytė Galvosienė. Šios savanorės savaitgaliais supažindina varpinėje besisiekiančio muziejaus lankytojus su Musninkų krašto istorija. Čia pradėta kaupti istorinė medžiaga apie Musninkų parapiją, bažnyčią, kunigus, žymius miestelio žmones. Stendai, knygos ir fotografijos taip pat pasakoja apie Širvintų krašto garbės pilietę, JAV lietuvių išeivijos visuomenės veikėją Mariją Bareikaite-Remienę ir jos šeimą.

Pasirinktas kelionės maršrutas buvo mišrus. Dalis jo ejo pagrindiniu keliu pro istorinę Barbaros koplyčią Musninkuose iki Lapelių kaimo. Abi pus keliolika kilometrų besitęsiančio Kazliškių miško yra senieji Strazdų, Pamusių, Liuliškių, Pigių kaimai. Netoliese, link Čiobiškio vinguriuoja

srauni upė Musė. Dviratininkai sėkmingai pasiekė Lapelių kaimą, o kaimyninės bendruomenės nariai seniūnaičio Dainiaus Drazdausko šeimos iniciatyva draugiškai prisijungė kelionei kartu Čiobiškio-Padalių kelto link. Pastarasis maršrutas jau ejo dešiniąja Neries upės puse, vadinamu „Napoleono keliu“. Manoma, šiuo keliu XIX a. pradžioje traukė prancūzų kariai. Ši vietovė yra Budelių kraštovaizdžio valstybinis draustinis, įkurtas 1992 metais. Jame siekiama išsaugoti raiškų miškingą Neries žemupio vingio kraštovaizdį su archeologijos paminklais. Draustinio teritorijoje dominuoja pušynai, persipinantys su mišriais lapuočiais medžiais, sausą smėlio dirvą mėgstantys smiltyniniai šlamučiai, melsvažiedės rugiagėlės, arnikos, gausi smilgų įvairovė. Labiausiai visus keliautojus užbūrė nuostabus čiobrelių ir saulės atokaitoje nokstančių žemuogių kvapas, kuris kaitrią dieną tiesiog alsavo į veidus.

Įveikus šią kelio atkarpą keliautojus pasitiko Čiobiškio – Padalių kelto prieigos. Per Neries upę Širvintų ir Kaišiadorių rajonų krantus jungiantis keltas šiais metais mini 80 metų jubiliejų ir yra unikalus technikos paveldo objektas. Vasaros sezono metu veikianti archaiška, ištempto lyno ir upės srovės nešama susisiekimo priemonė yra populiari. Kelto šeimininkas Gediminas Dzeventauskas maloniai priėmė keliautojus į keltą pailsėti.

Pirmą kartą prie kelto susitiko ir bendravo kelių bendruomenių nariai – musninkiečiai, lapeliečiai, čiobiškietiečiai. Visi kartu krante esančioje poilsiavietėje atsigaivino vandeniu,

gira, šaltais užkandžiais. Bendruomenių atstovai pasikeitė suvenyrais, apdovanojo jauniausius kelionės dviratininkus. Krante ir ant kelto muzikavo Musninkų miestelio liaudiškos muzikos jaunimo kapela „Radvila“, vadovaujama Pauliaus Rolio.

Vėliau žygio dalyviai pratęsė kelionę link Čiobiškio. Šiame miestely-

je gyva istorinė atmintis apie daug iškentusią pokario gyventojų kartą, pasižymėjusią ypač aktyviu lietuvių pasipriešinimu okupaciniam režimui. Šiandienos gyvenvietė pasitinka gražiu baltaarkiu legendinių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno vardu pavadintu tiltu, šalia Neries ir Musės upių santakos esančiu parku, klasicizmo stiliaus Čiobiškio bažnyčia ir dvaru. Maloniai keliautojus priėmė tautodailininkas Povilas Malinauskas ir jo išpuoselėtas medžio skulptūrų parkas.

Vakarėjant visi dalyviai, aptarę turiningos dienos išpūdžius, su maloniu nuovargiu galėjo pasakyti: „aš tai galiu“. Šis sumanymas praleisti laiką darnoje su gamta, labiau susipažįstant su savo krašto kultūros paveldu, taip pat suvienijo įvairaus amžiaus žmones. „Manome, kad susitikimo diena visiems keliautojams patiko, todėl yra naujų minčių tęsti panašias pažintines išvykas po Lietuvą, kad geriau pažintume savo kraštą ir jo istoriją“, – sakė žygio koordinatorius Juozas Brazaitis.

Kelionė dviračiais yra projekto „Auginkime sveiką žmogų kartu“ dalis, kuri iniciavo Musninkų bendruomenės „Spindulys“ vadovas Alvydas Rolis ir jos nariai Helena ir Leonas Vaičekauskai.

Keliolika kilometrų – per Kazliškių mišką.

Daugiau kaip 0,5 mln dol. katalikams Lietuvoje ir išeivijoje!

SALVIJUS KUNGYS

Lietuvių katalikų religinės šalpos (LKRŠ) metinis narių susirinkimas įvyko šių metų gegužės 29 d. Maspeth, New York. LKRŠ suvažiavimas prasidėjo Atsimainymo parapijoje šv. Mišiomis, kurias koncelebravo tarybos nariai – vysk. Paulius Baltakis, OFM, arkivysk. Gintaras Grušas, prel. Edmundas Putrimas ir kiti kunigai. Šv. Mišių intencija buvo už gyvus ir mirusius LKRŠ geradarius. LKR Šalpa jau 54 metus, Šalpos geradarių dėka, vykdo savąją misiją ir remia katalikišką ugdymo, religinę ir karitatyvinę veiklą Lietuvoje ir išeivijoje.

Susirinkimo metu vyko rinkimai į LKRŠ direktorių tarybą ir buvo išrinkti nauji direktoriai: kun. Gintaras Jonikas bei Jūratė Žukauskienė. Po privalomos metų pertraukos į direktorių tarybą vėl sugrįžo Monika Sabalis, o antrai kadencijai buvo išrinkti kun. Vytautas Volertas, Milda Palubinskas, Vida Jankauskienė. Ilgametė LKRŠ direktorė Ilona Laucienė baigė darbą LKRŠ direktorių taryboje. Nuširdi padėka Ilonai Laucienei už pasi-aukojančią darbą LKR Šalpoje.

Po LKRŠ metinio narių susirinkimo vyko naujosios direktorių tarybos posėdis, kuriuo metu direktoriai svarstė 159 gautus naujus prašymus iš Lietuvos ir jos išeivijos. Iš viso buvo paskirta 514 000 dol. parama. Projektų paramos dydis siekė nuo 500 iki 50 000 dol. Didžiausia parama – 50 000 dol. buvo paskirta Lietuvos Katechetikos centrui, kad katalikų tikybos vadovėliais galėtų aprūpinti visas Lietuvos mokyklas. Lietuvos jaunimo pastoracijos centras Lietuvos jaunimo dienoms Alytuje „Kur jūsų lobis, ten ir jūsų širdis“ surengti gavo 25 000 dol. paramą. Išeivijos projektai – „Draugo“ laikraštis bei Neringos stovykla taip pat gavo paramą iš LKRŠ.

Mieli „Draugo“ skaitytojai, norėdami sužinoti daugiau apie LKRŠ darbą bei veiklą apsilankykite www.LKRŠalpa.org, www.LCRAid.org arba suraskite mus „Facebook“. Taip pat galite parašyti žinutę el. paštu: info@lkrshalpa.org arba atsiųsti laišką adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 64-25 Perry Ave., NY 11378-2441.

Salvijus Kungys – Lietuvos katalikų religinės šalpos reikalų vedėjas.

Žygeiviai prie istorinės Barbaros koplyčios Musninkuose.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvą ir Latviją vienija bendri tikslai

Lietuvos ir Latvijos prezidentų susitikimas.

Roberto Dačkaus (LR Prezidento kanceliarija) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pirmadienį susitiko su darbo vizito į Lietuvą atvykusiu naujuoju Latvijos prezidentu Raimonds Vejonis. Tai – vienas pirmųjų jo vizitų į užsienį. Prezidentai aptarė dvišalio ir regioninio bendradarbiavimo stiprinimo galimybes, tolesnį bendrą energetinių ir transporto projektų vystymą, Baltijos regiono ir visos Europos saugumo klausimus.

„Lietuvą ir Latviją sieja stiprūs politiniai, ekonominiai ir kultūriniai ryšiai. Esame to paties regiono dalis, turime daug bendrų interesų. Šiandien susiduriame su tais pačiais iššūkiais mūsų šalių saugumui. Esame stipresni, kai veikiami išvien. Todėl ir toliau glaudžiai bendradarbiausime tiek saugumo ir gynybos, tiek ekonomikos ir energetikos srityse“, – teigia Prezi-

dentė.

Pasak Lietuvos vadovės, mūsų šalis su Latvija sėkmingai dirba ir vieningai gina interesus NATO ir ES. Bendromis jėgomis siekiame didesnio saugumo Baltijos regionui – prisidedame prie kuo greitesnio Velso sprendimų įgyvendinimo, remiame stipresnį NATO sąjungininkų vaidmenį regione ir kartu siekiame vystyti bendrus karinius pajėgumus.

Lietuva ir Latvija nuosekliai siekia ir daug prisideda prie aktyvesnės kovos su vis stiprėjančia priešiška, prieš Vakarų nukreipta propaganda. Prezidentai aptarė ir dvišalį ekonominį bendradarbiavimą, kurio viena iš prioritetinių užduočių –

Baltijos šalių elektros tinklų suderinimas su Europa.

Tikisi pritraukti iki 3 tūkst. karių savanorių

Vilnius (BNS) – Naujasis Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) vadovas pulkininkas leitenantas Arturas Jasinskis tikisi per savo penkerių metų kadenciją į pajėgas pritraukti iki 3 tūkst. karių.

Jo teigimu, šaltinis gausėjančioms savanorių pajėgoms būtų atnaujinta privalomoji karo tarnyba.

„Jeigu jiems (šauktiniams) patiks, tai jie tikrai nesustos ties devyniais mėnesiais privalomosios karo tarnybos. Aišku, kai kurie pasirinks profesinę karo tarnybą, bet kitiems, jeigu norės toliau padraugauti su ginklu, tai bus gerai ir pas mus“, – kalbėjo KASP vadovas.

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas sako vadą palaikantis, tačiau,

pasak jo, pirminė užduotis A. Jasinskui yra sukomplektuoti KASP iki įstatymu leistinių ribinių skaičių.

Šiuo metu KASP tarnauja apie 4 400 karių, o 2016 metais ribinis savanorių pajėgų skaičius siekia nuo 4 800 iki 6 300 karių.

„Norai visokie gali būti, bet yra nustatyti ribiniai skaičiai. – Aš palaikau vadą. Žinoma, pirminė užduotis jam yra kuo greičiau sukomplektuoti KASP iki ribinių skaičių“, – sakė J. Olekas.

Krašto apsaugos savanorių pajėgas, kurios yra aktyvi kariuomenės rezervo dalis, sudaro Savanorių pajėgų štabas ir šešios rinktinės, apimančios visą Lietuvos teritoriją.

Prasidėjo garsusis Žagarės vyšnių festivalis

Vilnius (ELTA) – Vienuoliktąjį kartą rengiamas festivalis įrodo, kad šiandien Žagarė ir vėl tapo mūsų kultūros centru.

„Šio miesto bendruomenės entuziazmas, mokėjimas populiarinti savąjį kraštą ir jo tradicijas yra pavyzdys visai Lietuvai. Pavyzdys, kad kultūra gyva ir reikalinga ne tik didžiuosiuose miestuose“, – sakė šventę atidariusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Žagarės vyšnių festivalis kasmet sulaukia vis didesnės sėkmės. Prezidentė Žagarės bendruomenei palinkėjo, kad jų miesto vardas ir toliau skambėtų per visą Lietuvą, kvieštų sugrįžti,

išgirsti ir atrasti.

Žagarė yra paskelbta 2015 metų Lietuvos kultūros sostine. Tai pirmas kartas, kai Lietuvos kultūros sostinės titulą gauna mažas miestelis.

Svarsto „laikino“ Graikijos pasitraukimo planą

Briuselis (BNS) – Vokietija parengė planus dėl laikino – penkerių metų – Graikijos pasitraukimo iš euro zonos, jeigu ši šalis nepagerins savo pasiūlymų dėl finansinės pagalbos

„Tai vidaus dokumentas, jis nebuvo išplatintas šiandien (per euro zonos susitikimą). Buvo dvi galimybės: pasiūlymų gerinimas arba laikinas ‘Graikijos išėjimas’ (vadinamasis Grexit)“, – sakė tą dokumentą matęs šaltinis.

Griežtosios linijos šalininkė Vokietija vadovauja skeptikų chorui, euro zonos finansų ministrams studijuojant Graikijos kairiųjų premjero Alexis Tsipras naują reformų planą trečiam gelbėjimo paketui, vertam daugiau kaip 80 mlrd. eurų.

Minimas šaltinis komentavo, kad tokie planai pasirodė Vokietijos fi-

nansų ministerijos vieno puslapio „pozicijos dokumente“, kuris buvo įteiktas kitoms valstybėms narėms.

Naujiems graikų pasiūlymams dėl trečios finansinės pagalbos „trūks-ta svarbių reformų sričių“, todėl jie negali būti pagrindas naujai trejų metų finansinės pagalbos programai, esą nurodė ministerija.

Ji paragino Graikiją greit pagerinti savo reformų pasiūlymus ir siekti parlamento paramos fondui dėl 50 mlrd. eurų finansinių priemonių pardavimo siekiant sumažinti skolų naš-tą.

Jei to nebus, Graikija turėtų mažiausiai penkeriems metams pasitraukti iš 19 valstybių euro zonos ir restruktūrizuoti savo skolą likdama 28 narių Europos Sąjungoje ir gaudama humanitarinę bei kitokią paramą.

Pats didžiausias pasauliui pavojus – Rusija

Washingtonas (Faktai.lt) – Būsimasis Jungtinių Valstijų karinių pajėgų vadovs Joseph Dunford sako, kad Amerikos saugumui didžiausią grėsmę – netgi egzistencinę – kelianti šalis yra Rusija. Laukiantis Senato patvirtinimo generolas taip pat pareiškė, kad būtų protinga Ukrainai teikti ginkluotę, nes tik taip ji apsigins nuo Rusijos agresijos. Baltieji rūmai, neapsisprendžiantys dėl Kijevo ginklavimo, jūrų pėstininkų vado žodžius pavadino asmenine nuomone.

Kariavęs Irake ir Afganistane, o pernai tapęs Amerikos jūrų pėstininkų vadu generolas J. Dunford garsėja kaip ramus ir sprendimus kruopščiai svarstantis asmuo. Senato ginkluotųjų pajėgų komitete, per klausymus paklaustas, kas kelia didžiausią grėsmę Jungtinėms Valstijoms, iškart nurodė ne tuos karus, kuriuose dalyvavo pats, ir ne tuos regionus, kuriuose Amerika kariauja dabar.

„Mano vertinimas šiandien yra, kad Rusija kelia didžiausią grėsmę mūsų nacionaliniam saugumui. Rusija – tai branduolinė šalis. Ji ne tik turi pajėgumų pažeisti mūsų sąjungininkų suverenitetą ir daryti tai, kas nesutampa su mūsų nacionaliniais interesais, bet tai jau ir daro. Taigi jeigu ieškotume šalių, kurios galėtų kelti egzistencinę grėsmę Jungtinėms Valstijoms, turėčiau parodyti į Rusiją. Pažvelgus į jų elgesį, jis mažų mažiausiai kelia nerimą“, – sakė J. Dunford.

J. Dunford kandidatūra nuo rugsėjo ketverių metų vadovauti Jungtiniame štabų vadų komitetui dar turės patvirtinti Senatas. Sunkumų nesitikima, juolab kad paklaustas apie gynybinės ginkluotės tiekimą Ukrainai, generolas pasisakė taip, kaip kalba Senate daugumą turintys respublikonai, o ne kaip demokratų prezidento administracija.

Neįprasta dovana popiežiui

Sucre, Bolivija

(Lrt.lt) – Bolivijos prezidentas Evo Morales įteikė šalyje viešinciam popiežiui Pranciškui neįprastą dovaną, kurią kai kas pavadino provokuojama, – Nukryžiuotąjį ant medinio kūjo ir pjautuvo.

Tą skulptūrėlę, kurioje yra sugretinti įsimintini krikščionybės ir komunizmo simboliai, sukūrė jėzuitas kunigas Luis Espinal.

„Esame įpratę prie Prezidento Morales išradingo originalumo“, – sakė Bolivijos katalikiškų misijų Amazonės baseine tarnybos atstovas Eugenio Coteras.

Dviprasmiškai vertinama dovana popiežiui.

„Facebook“ nuotr.

„Tai provokacija, pokštas“, – pareiškė Bolivijos vyskupas Gonzalo del Castillo.

Popiežius neišsakė jokių specifinių komentarų apie tą dovaną.

Putinas neatmeta galimybės vėl tapti prezidentu

Maskva (Bernardinai.lt) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas neatmeta galimybės kelti savo kandidatūrą į prezidento postą 2018 metų rinkimuose.

V. Putinas pareiškė, kad sprendimą priims atsižvelgdamas į būsimą situaciją, savo nuotaiką.

„Konstitucija tai leidžia, nors ne-

būtinai ta reiškia, kad priimsiu tokį sprendimą“, – V. Putino žodžius cituoja žiniasklaida.

Paklaustas, ar ruošiasi iki gyvenimo pabaigos likti Rusijos prezidentu, V. Putinas atsakė: „Ne. Tai būtų ne-naudinga šaliai, o ir man nereikalinga“.

Jaunimui rūpi pilietybės klausimai

Vilniaus liberalaus jaunimo organizacija Seime surengė konferenciją „Dviguba pilietybė. Kaip tai valgoma?“

Pristatydamas konferenciją Vilniaus liberalaus jaunimo organizacijos pirmininkas **Tadas Marcinkevičius** pabrėžė, kad dvigubos pilietybės problema dabar Lietuvoje viena iš pačių labiausiai aptariamų ir diskutuojamų temų. Todėl į konferenciją buvo pakviesti teisininkai, politikai ir tie, kuriuos ši tema liečia tiesiogiai – ne teoriškai.

Palaukime apklausos rezultatų

Konferencijos įvadinį žodį tarė Seimo Konstitucijos komisijos pirmininkė **Birutė Vėsaitė**:

Seimo nariai jau yra pribrendę šiai reformai, nes tikriausiai Lietuvoje nėra šeimos, kurios nepalietė emigracija. Smarkiai mažėja gyventojų skaičius, ypač jaunimo, dėlto būtina turėti dvigubos pilietybės alternatyvą. Konstitucijos komisijoje tai buvo svarstyta ne vieną sykį, ir už ją pasisako dauguma komisijos narių. Mes, norėdami dar sykį pasitikrinti, ką mano šalies gyventojai, kreipėmės į Teisingumo ministeriją ir pavadėme jai suformuluoti klausimus tautos apklausai. Šie klausimai skamba taip: „Ar pritariate, kad Lietuvos Respublikos pilietybė būtų išsaugota asmenims, įgijusiems kitų valstybių pilietybę?“ Galimi atsakymai: „taip, visais atvejais, kai asmuo to pageidauja“; „tik Pilietybės įstatymo numatytais atvejais“; ir trečias galimas atsakymas – „neturiu nuomonės“.

Antras klausimas buvo: „Ar pritariate, kad dvigubos (daugybines) pilietybės būtų suteikiamos lietuvių kilmės kitų valstybių piliečiams?“

Trečiasis klausimas: „Ar pritariate, kad Lietuvos Respublikos pilietybė būtų suteikiama kitų valstybių piliečiams ne tik atskirais, išskirtiniais atvejais (pvz.: už išskirtinius nuopelnus valstybei, tačiau ir platesniu mastu?“)

Tada, kai bus žinomi atsakymai į šiuos klausimus,

mus, būtų galima svarstyti galimybę rengti referendumą, nes norint pakeisti Konstituciją, reikalingas referendumas.

Dalis Seimo konservatorių kelia klausimą, o kaip būtų su tų valstybių piliečiais, kurie nėra iš mums draugiškų šalių? Buvome pasikvietę buvusį Konstitucinio Teismo teisėją Vytautą Sinkevičių – jo nuomone, referendumo mums nepavyks išvengti. Tokios pat nuomonės laikosi dabartinio Konstitucinio Teismo pirmininkas Dainius Žalimas. Tiesa, anot jo, dar svarstyta pastaba, įvedant nuostatą dėl dvigubos pilietybės suteikimo turintiems Europos ir Atlantinų šalių piliečiams. O kitų, neįeinančių į šias valstybių grupes šalių atstovams pilietybę suteikti dvišalių valstybinių sutarčių pagrindu.

Ši gyventojų apklausa bus skelbiama netrukus, o rudenio pabaigoje bus paskelbti rezultatai.

Seimas nerodo optimizmo referendumo atžvilgiu

Opozicijos Seime atstovas **Juras Požėla**:

Reiktų atkreipti dėmesį, kad bendro tarptautinio dokumento dėl dvigubos pilietybės nėra – kiekviena šalis sprendžia pati. Pavyzdžiui, Izraelis pilietybę suteikia visiems žydų kilmės asmenims, nesvarbu, kokias kitų šalių pilietybes jie beturėtų. Yra ir tokių valstybių, kurios žiūri į tai, kiek tas žmogus investuoja lėšų toje šalyje. Tačiau yra kraštų, kurie kategoriškai draudžia turėti kitų šalių pilietybę.

Aš sutinku su B. Vėsaitė ir Konstitucinio Teismo specialistais – jie aiškiai pasako: norint pakeisti dabartinį Pilietybės įstatymą, reikalingas referendumas. Turėtume atsiverti su iliuzijomis, kad tai galima pakeisti taisant dabar galiojantį Piliety-

bės įstatymą. Diskutuoti, bandyti sakyti, jog spresti dvigubos pilietybės problemą galima taisant įstatymą – tai iševijos piliečių erzinimas.

Beje, dėl referendumo rengimo kartu su Seimo rinkimais – nesu didelis optimistas, ir, kitaip negu Vėsaitė, nematau Seime tokio jau didelio šios idėjos palaikymo, kaip ir nematau didelės pažangos svarstant šį klausimą.

Tarpvalstybinės sutartys gali būti atšauktos

Politologas **Mindaugas Kluonis**:

Užsienio lietuviai turi savo rimtus motyvus dėl dvigubos pilietybės sąvokos įvedimo į Lietuvos įstatymus. Tai, be abejo, pirmiausia yra patriotizmas, nenutraukimas ryšių su savo tėvyne, tačiau yra ir ekonominiai paaškinimai. Būdamas vieno universiteto dėstytoju, esu susipažinęs su užsienio lietuvių (Australijos, JAV ir kitų šalių, nepriklausančių Europos Sąjungai) atlikta apklausa, kuri rodo, jog jiems labai svarbi ir ekonominė dvigubos pilietybės įgijimo nauda. Įgijus Lietuvos pilietybę, jie tampa ir Europos Sąjungos piliečiais – o tai patrauklu turintiems verslą. Be to, jiems būtų lengviau keliauti. Dėlto užsienio lietuviai dviguba pilietybe suinteresuoti ir idealistiškai, ir pragmatiškai.

O pasipriešinimas dvigubos pilietybės atsiradimui dažniausiai kyla dėl nacionalinio saugumo. Mano nuomone, klaidinga galvoti, kad nacionalinis saugumas nesuderinamas su dviguba pilietybe. Siūlomos idėjos ir, beveik nekyla abejonių, kad dviguba pilietybė turi būti prieinama NATO, Europos Sąjungos, Šengeno šalyse gyvenantiems Lietuvos piliečiams. Juo labiau kad gyvenant NATO aljansui priklausančiose šalyse, nacionalinis saugumas netgi

Birutė Vėsaitė

Juras Požėla ir Mindaugas Kluonis

stiprėtų. Pirmiausia, konflikto atveju, nukentėtų NATO šalių piliečiai, o ši organizacija linkusi ginti savo šalių piliečius. Nereiktų pamiršti, kad iškilus grėsmei, NATO šalių lietuvių diaspora, turėdami savo šalyse rinkimų teisę, galėtų daryti kur kas rimtesnę įtaką savo politikams, vyriausybėms ir tokiu būdu palaikytų Lietuvą. Kalbant apie tarpvalstybines sutartis dėl dvigubos pilietybės su šalimis, kurios nėra nei NATO, nei Europos Sąjungos narės, tai kilus reikalui, jas galima atšaukti, t.y. pranešti kitai valstybei, kad sustabdomas sutarties galiojimas. Tai taip pat solidus veiksnys, jeigu dviguba pilietybė imtų kelti pavojų nacionaliniam saugumui.

Konstitucinis Teismas – ne šventa karvė

Seimo narys **Linas Balsys**:

Esu priešiškas referendumo surengimui. Taip, Pilietybės įstatyme yra numatyta dvigubą pilietybę suteikti „atskiriems atvejams“. Konstitucinis Teismas jau du kartus aiškino, kas yra tas „atskiras atvejis“. Ir, mano supratimu, išaiškino visiškai ne taip. Jie sako, kad „atskiras“ – tai visiškai retas, beveik neįmanomas atvejis, unikalūs dalykas. Bet gi pats Konstitucinis Teismas yra paskelbęs ne vieną ir ne dvi, o labai nemažai „atskirų“ nutarčių. Vadinasi, „atskiras“ – reiškia „kitas“, „priklausantis kitai grupei“. Štai ir turime tokią situaciją, kai dalis PLB narių turi dvigubą pilietybę (kurių tėvai ir seneliai emigravo iki 1990-ųjų metų), o iš emigravusių vėliau Lietuvos valstybė dabar atimėja pilietybę, kurią jie įgijo prigimtinė teise.

Kaip gi galima išeiti iš susidariusios padėties? Labai paprastai – pakaktų Seimui priimti rezoliuciją ir dar syki kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl išaiškinimo. Konstitucinis Teismas įstatymiškai gali iš naujo peržiūrėti savo sprendimus, jeigu atsiranda naujų aplinkybių, kurios nebuvo žinomos, priimant aną sprendimą. Juk nuo 2006 metų, kada jis išaiškino šias sąvokas, praėjo daug laiko ir aplinkybės pasikeitė. Štai kodėl yra pagrindo į Konstitucinį Teismą kreiptis iš naujo – dabartinė demokratinė ir demografinė padėtis yra kita. O kai kurių politikų noras eiti referendumo keliu yra ne kas kita kaip jų noras pasireklamuoti, bet ne problemos sprendimas. Konstitucinis Teismas nėra šventa karvė. O toks įstatymas yra keičiamas paprasta Seimo narių dauguma. Referendumas ne išeitis – tokiu būdu mes nukirsime žmonių prigimtines teises, t.y. turėti pilietybę. Taip mes stabdomė jų norą grįžti į savo tėvynę.

Dviguba pilietybė: neskanu ir pavojinga

Julius Panka (Tautininkų sąjungos pirmininkas):

Dalis čia kalbėjusių ir dalyvaujančių žmonių sako, kad geriausias šių problemų sprendimo būdas yra dvigubos, o gal kai kuriais atvejais ir trigubos ar dar platesnės pilietybės įteisinimas. Mes manome, kad tai būtų bevertis saldainis numestas vaikui. Dviguba pilietybė sukeltų labai rimtų grėsmių nacionaliniam saugumui, ypač šiais neramiais laikais, tokioje sudėtingoje geopolitinėje situacijoje.

Vienas iš abipusio ryšio tarp valstybės ir piliečio kūrimo segmentų yra mokesčiai. Valstybę ir konkretų žmogų sieja ryšiai, pagrįsti teisėmis ir įsipareigojimais. Valstybė įsipareigoja saugoti ir ginti savo pilietį, o pilietis įsipareigoja mokėti valstybei mokesčius ir atlikti kitas prievolės. Ar dvigubą pilietybę pasirinkęs žmogus mokės mokesčius abiem valstybėms? Tai, aišku, daugiau retorinis klausimas, nes dabar dalis piliečių vengia mokėti mokesčius net vienai valstybei, o ką jau kalbėti apie dvi ir daugiau.

Tarnyba kariuomenėje yra žmogaus teisių ir laisvių ribojimas. Kaip turėtų jaustis dvigubą pilietybę turintys šauktniniai? Ar jie norėtų tarnauti dviejose kariuomenėse ir atiduoti dvigubai daugiau savo laiko karinei prievolei. O kur dar galiybė, nors kai kuriais atvejais ir tik teorinė, dėl karinio konflikto tarp dviejų valstybių, kaip tada persiplėšti? Savaitę kariauti vienoje pusėje, o savaitę kitoje?

Pasyvi ir aktyvi rinkimų teisė. Kiekvienas veiksnys pilnametis Lietuvos Respublikos pilietis turi teisę rinkti atstovus į savivaldos instituciją, Seimą ir Europos parlamentą, taip pat turi teisę rinkti Prezidentą. Pagalvokime, ar žmogus, kuris jau daug metų negyvena Lietuvoje, gali deramai atlikti

Linas Balsys

Julius Panka

šią funkciją. Ar jam užteks kompetencijos susigaudyti sudėtinguose politikos vingiuose? Galų gale, ar moralu, kad jis, gyvenantis ir dirbantis kitoje valstybėje rinktų žmones, kurie leis įstatymus ir valdys mūsų šalį?

Geopolitinė grėsmė nacionaliniam saugumui. Remdamiesi tarptautinių ir Lietuvos ekspertų prognozėmis, galime drąsiai teigti, kad didžiausia grėsmė nepriklausomybei ir regiono taikai kyla iš Rusijos. Ši valstybė savo tikslų siekia įvairiomis priemonėmis. Viena iš priemonių – tai pilietybės politika. Rusija nekreipia dėmesio į asmens pilietybių kiekį, ši valstybė skelbia, kad rūpinasi ir gina savo piliečius. Jai užtenka, kad asmuo yra jos pilietis, o visa kita neįdomu. Prieš suintensyvėjant kariniams ir politiniams konfliktams Abchazijoje, Pietų Osetijoje, Kryme ir Padniestrėje Rusija suintensyvindavo savo pilietybės lengvatinių teikimą tų regionų žmonėms. Jei įteisinsime dvigubą pilietybę, kas galės jai trukdyti vykdyti tokią pat akciją čia, Lietuvoje? Rusija skelbs, kad ateina ginti savo piliečių ir teoriškai ji bus teisi.

Kita grėsmė yra Lenkija – požiūris į dvigubą pilietybę yra analogiškas Rusijos požiūriui. Visus Lenkijos piliečius ji laiko tiesiog savo piliečiais ir jai neįdomu, ar žmogus turi dar kitą pilietybę, ar ne. Gal kas nors pasakys, kad Lenkija juk NATO ir ES narė, mūsų strateginis partneris ir tikrai nėra grėsmė. Aš nesiginčysiu, tik pateiksiu keletą pavyzdžių. Pirmiausia – „Lenko korta“, kuri Lenkijos valstybės dalinama prarastiems po Antrojo pasaulinio karo gyventojams, deklaruojant ištikimybę Lenkijai. Ne kartą girdėti ir kai kurių aukštų Lenkijos politikų pareiškimai, kad Vilniaus krašto oku-

pacijos ir aneksijos nebuvo ir t.t. Kaip istorikas žinau, kad aljansai ir Sąjungos keičiasi, byra, susiskuria naujos, o kova dėl teritorijų XXI amžiuje ne mažiau kruvina ir aktuali nei buvo viduramžiuose, ar kruvinajame XX amžiuje.

Gali iškilti klausimas, ką tada daryti, kaip neprarasti savo tautiečių, kaip jų neatstumti? Pateiksiu alternatyvą, kuri būtų realus tiltas tarp Lietuvos ir jos pilietybės atsisakiusio lietuvio, tai – „Lietuvio pažymėjimas“, kurio esmė būtų sutarus su konkrečia šalimi, joje gyvenantiems, bet atsisakiusiems Lietuvos pilietybės tautiečiams išduodamas pažymėjimas, kuris suteiktų lengvatų Lietuvoje, pagalbą Lietuvos ambasadoje ir teisę bet kada atsisakius kito pilietybės susigrąžinti Lietuvos.

Tai apsaugotų nuo čia įvardintų grėsmių ir išspręstų problemas, atsirandančias lietuviui išeiviui, norinčiam įgyti kitos šalies pilietybę, bet nenorinčiam nutraukti ryšio su Lietuva.

Kitų konferencijos dalyvių mintys – kitoje „Draugo“ laidoje.

Parengė **Vitalius Zaikauskas**

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmenų turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJ, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NALAJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
NALAJA Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
NALAJA Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
NALAJA Galos Caves 8501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NALAJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigalkėčių Užeiga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0330
Eurus Deli 22 W. 535 Butlerfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-1290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Bronius Čikotas – kovotojas su elektromagnetiniu drakonu

SAULIUS BALEVIČIUS

Mes netekome dar vieno mums brangaus ir neįvertinto mokslininko didvyrio. Bronius Čikotas Amerikos saugumui padarė daugiau nei generolai ir prezidentai. Tačiau tik nedaugelis mūsų yra girdėję jo vardą. Bronius buvo mokslo genijus, savo gyvenimą paskyręs mūsų nacionaliniam saugumui. Taip apie 2014 metų pabaigoje mirusį Bronių Čikotą rašė dr. Peteris Vincentas

(<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/-/125829>).

1962 metų liepos 8 d. 11 val. r. Havaii laiku 400 km aukštyje virš Johnstono atolo Ramiajame vandenyne pirmą kartą termosferoje pagal JAV Gynybos departamento programą „Starfish” buvo susprogdintas branduolinis užtaisas. Tuo pat metu už 1 300 km Havaii saloje Oahu sugedo 30 gatvių apšvietimo elektros linijų. Tyrimai parodė, kad tai atsitiko dėl šiose linijose elektromagnetiniu impulsu (EMI) indukuotų stiprių elektros srovių. Paašškėjo, kad taip sukurtas EMI gali paveikti milžiniškus žemės paviršiaus plotus ir pasižymi plačiu elektromagnetinių bangų spektru, nes jo užaugimo trukmė (frontas) tesiekia kelias milijardines sekundės dalis, o pabaiga gali trukti net minutes. Todėl EMI išspinduliuota energija gali būti veiksmingai absorbuojama įvairaus ilgio laidininkuose ir indukuoti sroves tiek mažo dydžio elektroniniuose prietaisuose, tiek ir ilguose elektros energijos perdavimo linijose. Vėliau dėl žalingo šio reiškinio poveikio elektriniams įtaisams tai buvo pavadinta *elektromagnetiniu drakonu*. Pirmieji į kovą su juo stėjo patys amerikiečiai, nes jų išplėta puslaidininkių elektronika ir elektros energijos perdavimo sistemos pasirodė labai pažeidžiamos branduolinio sprogdimo sukurtu EMI. Prie šios kovos ilgą laiką reikšmingai prisidėjo lietuvis Bronius Čikotas.

Bronius Čikotas (Bron Cikotas) gimė 1935 m. liepos 16 d. Belevičių kaime, Veiverių valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Tėvai buvo Bronė (Žukauskaitė) ir Kazys Čikotai. Bronius pradėjo lankyti mokyklą Veiveriuose ir baigė antrą skyrių. 1944 m. liepos mėnesį Čikotų šeima išėdė į paskutinį keleivinį traukinį iš Kybartų į Vokietiją. Gyveno Miunchene pabėgėlių stovykloje, o 1949 m. atplaukė į Ameriką ir apsigyveno Pensilvanijoje, Philadelphijos mieste. Čia 1958 m. B. Čikotas baigė Saint Joseph's universitetą ir įgijo fizikos bakalaurą laipsnį, vėliau 1983 m. Charlottesville (Virginijos valstija) per vienus metus išklaušė specialius tarpdisciplininius JAV Gynybos departamento kursus.

Jau po metų nuo pirmojo branduolinio užtaiso bandymo kosmose, 1963 m., B. Čikotas pradėjo kurti apsaugos nuo EMI sistemas ir įtaisus. Jis sukūrė pirmąjį JAV EMI imitatorių, kurio pagrindinė dalis buvo galingų elektromagnetinių impulsų generatorius, ir 1963–1982 m. buvo atsakingas už NORAD 425L sistemą, skirtą JAV Karinio oro laivyno ir antžeminių raketų atsparumui EMI poveikiui mode-

Bronius Čikotas

Jo pasiūlymas metalinius telefono ryšio laidus pakeisti šviesolaidžiais buvo to meto technologijų revoliucija ir pasitarnavo milžiniškoms optinio ryšio sistemoms atsirasti pasaulyje.

liuoti. Nuo 1982 iki 1985 m. būdamas Branduolinės gynybos agentūros (*Defence Nuclear Agency*) EMI skyriaus vadovu B. Čikotas vykdė šios agentūros apsaugos nuo EMI programas, o paskui iki 1996 m. dirbo Informacinių sistemų apsaugos agentūrai (*Defence Information Systems Agency, DISA*). Jo pastangomis buvo sukurti ALECS ir ARES tipo EMI imitatoriai, panaudoti „Minuteman Polaris” ir „Poseidon” raketinių sistemų apsaugai nuo EMI analizuoti. Jis buvo atsakingas už 500 milijonų dolerių vertės JAV Strateginių oro pajėgų (*Strategic Air Command*) apsaugos nuo EMI programos įgyvendinimą. B. Čikotas pasiūlė ir įgyvendino iš principo naujus apsaugos nuo EMI metodus, tarp kurių ypatingą vertę turi ryšių sistemų perdavimo linijų apsaugojimas naudojant sparčius elektroninius įtaisus, apribojančius EMI indukuotų elektrinių perkrovų poveikį („wave guide beyond cut off”). Jo pasiūlymas metalinius telefono ryšio laidus pakeisti šviesolaidžiais buvo to meto technologijų revoliucija ir pasitarnavo milžiniškoms optinio ryšio sistemoms atsirasti pasaulyje.

Nuo 1967 iki 1981 m. jis du kartus paaukštintas nuo Karinių oro pajėgų kapitono iki Branduolinės gynybos agentūros vyriausiojo vadybininko, iš čia perėjo į Informacinių sistemų apsaugos agentūrą. Dirbo JAV Infrastruktūros pažeidžiamumo, tarpusavio sąveikos ir apsaugos nuo EMI poveikio komisijoje ir kurį laiką buvo JAV Branduolinės strategijos forumo prie Post EMI komisijos narys. Jo parengtos apžvalgos ir pasiūlymai buvo pateikti JAV viceprezidento tarnybai. B. Čikotas taip pat buvo Nacionalinio telekomunikacijų saugumo Patariamąjo komiteto prie JAV prezidento narys. Jo veikla įvertinta JAV Karinių oro pajėgų ginklų laboratorijų apdovanojimu „Už ypatingus pasiekimus vadovaujant” („Outstanding Management Award”).

Pasaulinis technikos progresas, vykęs kelis pastaruosius dešimtmečius, parodė, kad *elektromagnetinis drakonas* gali atsirasti ne tik dėl branduolinio sprogdimo, jis turi daug didesnių ir mažesnių „gentainių”. Paašškėjo, kad gana galingą EMI galima sugeneruoti ir su nebranduoliniu užtaisu. Buvo sukurti ir išbandyti įvairaus kalibro „sprogmeniniai EMI generatoriai”, paverčiantys cheminių sprogmenų energiją į galingą elektromagnetinį impulsą, t. y. vadinamosios „e. bombos”. Jų poveikis gali siekti kelių dešimčių kilometrų spindulio erdves. Atsirado ir kompaktiški, betriukšmių, kelių metrų atstumu veikiančių įtaisų – „e. granatų”, skirtų lokališkai ryšių arba informacijos saugojimo sistemų darbui sutrikdyti. Iš kilo grėsmė, kad juos gali panaudoti teroristai. Negana to, vis didesni pavojų modernioms elektroninėms sistemoms pradėjo kelti gamtoje atsiradę *elektromagnetiniai drakonai*. Buvo pastebėta, kad šalia gerai žinomo žaibo, sukurtu EMI, galinčio pakenkti aviacijai, labai pavojingi yra dėl meteoritų aukštutiniuose atmosferos sluoksniuose atsirandantys elektromagnetiniai impulsai. Tyrimai parodė, kad jie dažnai būna kosminių aparatų elektroninių sistemų gedimo priežastis. Tačiau pastaruoju metu mokslininkai ypač susirūpinę dėl saulės išmetamų galingų plazmos srautų. Vadinamosios „geomagnetinės audros” yra labai galingi *elektromagnetiniai drakonai*, sugebantys suardyti elektros energijos tiekimo tinklų sistemas ir taip sukelti globalių ekonominių ir socialinių nestabilumų. Tokio įvykio tikimybė yra gana didelė, nes tiesiai į žemę nukreipto labai galingo saulės plazmos srauto smūgis pasikartoja maždaug kas šimtą metų. Pastarąjį kartą tai buvo XX amžiaus pradžioje, tada milžiniškos elektros perkrovos, indukuotos telegrafo perdavimo linijose, sukėlė didelių gaisrų miškuose išilgai šių linijų. Modernios elektros energijos paskirstymo sistemos plačiai naudoja labai aukštos įtampos transformatorius, tai unikalūs ir brangūs techniniai įrenginiai. Jei jis sugestų, pakeisti užtruktų keletą mėnesių. Geomagnetinės audros sukeltas elektromagnetinis drakonas gali sudeginti tokio transformatoriaus apviją, nes dėl elektros perkrovos pasikeičia jo šerdies išimagnetinimas. Problemos svarbą rodo 2015 m. vasario 12 d. į kosmosą su raketą „Falcon” paleistas palydovas, kurį už 300,5 mln. eurų sukonstravo Tolimojo kosmoso klimato observatorija (*Deep Space Climate Observatory, DSCOVR*). Šis palydovas padės pasiruošti ir reaguoti į ekstremalius „kosminių orų” reiškinius ir taip apsaugos energetikos ir ryšių tinklus, vartotojus ir pramonės sektorius.

Todėl pastarąjį dešimtmetį B. Čikoto patirtis ir veikla buvo skirta strategijoms, leidžiančioms apsisaugoti nuo nebranduolinio ir geomagnetinio EMI poveikio, kurti. 2002 m. dėl artėjančių Žiemės olimpinė žaidynių Salt Lake City mieste jis buvo vienas iš „Jane's” žurnalo inicijuotos konferencijos, skirtos elektromagnetinio terorizmo pavojui aptarti ir atremti, organizatorių. 2008 m. pakviestas į JAV kariuomenės organizuotą „Ateities technologijų” simpoziumą, o 2010 m. Londone „Elektrinės infrastruktūros saugumo” pasitarime, kuriame dalyvavo 52 Europos valstybės ir 17 organizacijų iš JAV ir Anglijos, skaitė kviestinį pranešimą „Ekstremalus geomagnetinės audros poveikis visuomenei”. Kaip EMI ekspertas nuolat dirbo visų lygių JAV vyriausybei, t. y. JAV prezidento biuro mokslui ir technologijų planavimui, Nacionalinio saugumo tarybos valdybai ir Baltųjų rūmų Kariniam biurui. Buvo nuolat kviečiamas skaityti paskaitų JAV Kariuomenės vadų kolegijoje Norfolkė.

B. Čikotas ir jo šeima visada labai puoselėjo savo

Bronius Čikotas su žmona Janina ir sūnumis (iš k.): Vaidu, Tomu, Jonu ir Rimu.

Šeimos archyvo nuotr.

Janina ir Bronius Čikotai su anūkais Taira ir Magnium.

lietuviškas šaknis. B. Čikotas ir Janina Čikotienė (Katelytė) susipažino per Ateitininkų organizaciją, abu dalyvaudavo suvažiavimuose, konferencijose ir studentų vasaros stovyklose. 1960 m. sukūrė šeimą, kurioje išaugino keturis sūnus Tomą, Joną, Vaidą ir Rimą. Turi tris vaikaičius – Tairą, Magnium ir Kristupą. Prieš ketverius metus atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Janinos tėvis Itn. Jonas Katelė buvo ištremtas į Norilką ir ten žuvo. Janina Čikotienė ilgą laiką aktyviai dalyvavo VLIK'o veikloje, buvo raštinės vedėja, o Lietuvai atgavus nepriklausomybę, su VLIK'o valdyba vyko į Vilnių uždaryti VLIK'o, nes tikslas buvo pasiektas ir Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto darbas baigtas.

Nors likimas lėmė, kad Bronius tik po 64 metų pirmą kartą apsilankė Lietuvoje, jis visada domėjosi mūsų šalies gyvenimu. Viešėdamas Lietuvoje, Pramonininkų konfederacijoje skaitė pranešimą „Geomagnetinė audra ir branduolinio elektromagnetinio impulso grėsmė infrastruktūrai ir jos socialinės pasekmės“, domėjosi Vilniaus universiteto ir Puslaidininkų fizikos instituto mokslininkų darbais, skaitė pasakaitų ciklą Vilniaus Gedimino technikos universiteto magistrams.

Mūsų atmintyje B. Čikotas išliks kaip garsus lietuvių išeivijos mokslininkas, savo veiklą paskyręs globalioms žmonijos saugumo problemoms.

Straipsnis buvo išspausdintas „Aviacijos pasaulyje“ Nr. 3 (242) 2015

Lietuvos šviesuolio 100-ųjų gimimo metinių minėjimas

INGA LIUTKEVIČIENĖ

Liepos 6-ąją, Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną, Kaune paminėtos Stasio Bataičio (1915–1997), prozininko, poeto ir pedagogo, 100-osios gimimo metinės. Jis gimė Ančiakiuose, Raseinių rajone.

Šviesuolis Stasys Bataitis prieš kariu baigė Plungės kapucinų misijos kolegiją, Klaipėdos mokytojų seminariją, o vėliau ir Vilniaus universitetą. Puikus pedagogas dirbo įvairiose mokyklose direktoriumi.

Jis parašė romaną „Netekėsiu už šešėlio“, atsiminimų knygą „Atspindžiai“ apie savo gyvenime sutiktus iškilius ir įdomius žmones – Prezidentą Antaną Stulginskį, poetą Vytautą Mačernį, mokslininką Kazį Daukšą, dailininką Joną Švažą ir daugelį kitų asmenybių.

St. Bataitis buvo vienas iš aktyviausių Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos (LNRS) įkūrėjų 1990 metais, tapo jos vicepirmininku. LNRS sėkmingai gyvuoja iki šiol, jai priklauso per 200 narių, jos vadovybė ir būstinė yra Kaune.

Jubiliejiniam renginyje dalyvavęs LNRS valdybos pirmininkas, rašytojas, redaktorius Vladas Buragas

kalbėjo apie S. Bataičio kūrybinio palikimo vertę. Dailininkė, knygų iliustratoriė Algirda Karaliūtė susirinkusiems papasakojo, kokiomis asmeninėmis savybėmis pasižymėjo St. Bataitis, kurį visi pažinojusieji vadina Žmogumi iš didžiosios raidės.

Vakarą sušildė St. Bataičio anūko Žygimanto ir dukros Nijolės Bataitytės-Glažė, gyvenančių Los Angeles (JAV), prisiminimai. Savo dukrai, o vėliau anūku St. Bataitis sekėdavo paties sugalvotą ir niekada nesibaigiančią pasaką, kuri pasak jų, jei tik būtų buvusi užrašyta, galėtų konkuruoti su pačiu „Hariu Poteriu“.

Gydytoja N. Bataitytė-Glažė, kurios gyvenimą tėvelis nušvietė ypatinga šviesa – iškiepėjo tvirtas moralines normas, darbštumą ir žmogiškosios garbės bei orumo pajautimą, išmokė tikrųjų vertybių, tęsia tėvelio darbus. Po tėvelio mirties ji įsteigė tris St. Bataičio literatūrinio fondo premijas, kurios kiekvienais metais įteikiamos LNRS nariams už geriausius prozas, poezijos ir literatūros vaikams kūrinius.

9 valandą vakaro St. Bataičio 100-ųjų gimimo metinių paminėjimo svečiai kartu su šalies ir viso pasaulio lietuviams giedojo Lietuvos himną „Tautinė giesmė“.

Iš k.: poetas Vytautas Šiaudvytis, LNRS valdybos pirmininkas Vladas Buragas, Nijolės Bataitytės-Glažė vyras Mykolas Juodka, gydytoja mecenatė Nijolė Bataitytė-Glažė, dailininkė Algirda Karaliūtė, poetas Algimantas Grakavinas, poetė Jovita Grakavinienė, buvęs laikraščio redaktorius ir leidėjas Rimantas Banevičius, gydytoja Rita Banevičienė, poetė Dalia Buragienė. Rimanto Bataičio nuotr.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

PASLAUGOS

Dažome namus, butus, atnaujiname lauko priestatus (deck), verandas (porch), lakuojame laiptus, duris. **Tel. 773-895-2461.**

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga 30–69 metų moteris, galinti prižiūrėti moterį ir gyventi kartu Claremont, CA.

Tel. 909-626-0954.

PERKA

Pirkčiau foto aparatus ir objektyvus: Leica M arba Bessa II, Bessa rangefinder, Prominent, Perkeo rangefinder, Kardon aparatus su Heliar ar Apo Lanthar lenses. **Tel. 508-697-6602, Romas**

Perku įrankius, pašto ženklus, lietuviško paveldo meno dirbinius, paveikslus, oro pašto vokus (envelopes), senas fotografijas. **Tel. 773-859-2461.**

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anyšienė) galite įsigyti „Drauge“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėje Amerikos Valstijoje.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **LR generalinis konsulas, šiuo metu veikiantis dangoraižyje adresu 211 East Ontario Suite 1500, Chicago, IL 60611, nuo rugpjūčio 1 d. pradės dirbti naujose patalpose – „NBC Tower” pastate, adresu 455 North Cityfront Plaza Dr., Suite 800. „NBC Tower” pastate jau veikia kitos trys diplomatinės atstovybės: Indijos, Pietų Korėjos ir Turkijos. Įdomu pastebėti, jog pirmieji Lietuvos konsulatai Čikagoje taip pat buvo įsikūrę miesto centre: 608 South Dearborn (1924–1930), 201 North Wells (1930–1935) bei 100 East Bellevue Place (1935–1953).**

■ **Liepos 19 d., sekmadienį, 10 val. r. kviečiame paminėti S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 82-ąsias metines. Iškilmės vyks prie lakūnų paminklo Marquette Parke. 11 val. r. Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus aukojamos iškilmingos šv. Mišios. Po**

to parapijos salėje inž. Rimantas Kunčas-Žemaitaitis papasakos savo asmenišką prisiminimą apie Dariaus ir Girėno žūtį vietą, šalia kurios jam teko gyventi. Bus pietūs. Kviečia Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS), Amerikos lietuvių taryba (ALT'as), Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, Generolo Daukanto, Klaipėdos, Baltijos jūrų šaulių kuopos.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) liepos 19 d. 10 val. r. švęsime 16-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių parapijos salėje rodysime filmą apie Žalgirio mūšį. Primename, kad ketvirtadieniais 8 val. r. taip pat vyksta lietuviškos šv. Mišios, o po jų klausomos išpažintys. Kviečiame visus dalyvauti.**

Liepos 6-oji Sunny Hills, FL

Jau įpratome švęsti liepos 6-ąją. Tai graži užsimezgusi tradicija, kai lietuviai visame pasaulyje gieda Valstybės himną. Mūsų himnas labai melodingas ir gražus. Jis skamba labai garsiai, kai mūsų daug. O svarbiausia, kad V. Kudirkos giesmė tapo sava širdžiai ir brangi. Džiugu, kad mes, gyvenantys toli nuo Tėvynės – Sunny Hills, FL „kalneliuose” – vis mažėjanti lietuvių bendruomenės grupelė sukaupėme jėgas ir su meile giedojome savo Tėvynės himną.

Prieš tai, susirinkę LB pirmininkės namuose, prisiminėme ir pagerbėme tylos minute metų bėgyje mirusių mūsų apylinkės narius: Vyta

Macį, Alfonsą Naka, Danutę Vėlavičienę, Vincą Derenčių, Valę Zubavičienę. Tegū Dievas suteikia jiems ramybę.

Mūsų septyniolikos „pačių stipriausių” grupelė himną giedojome energingai ir balsingai. Vėliau vaišiomės įvairiais užkandžiais, gardžiais pyragais ir kavute. Ilgokai bendravome, prisiminėme ir jaunystės dainas. Popietę užbaigėme su „Lietuva brangi”. Šią gražią šventę ilgai prisiminsime.

JAV LB Sunny Hills apylinkės pirmininkė
Elena Žebertavičienė

Donatas Januta. „Lietuviški takai”,

Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeities Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais”. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių, ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai” galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokeskis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

Malonios bendravimo akimirkos, kurias X Dainų šventėje įamžino Jono Kuprio fotoaparatas

Iš k.: Lietuvos URM Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė, buvusi JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse, LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

Iš k.: LR garbės konsulas dr. Jonas Prunskis, kun. Lukas Laniauskas, SJ, JAV Kongreso narė Robin Kelly su sutuoktiniu, buvusi NBA žvaigždė Bill Walton ir LR garbės konsulė Ingrida Bublienė.

Gražiai praėjusia švente džiaugiasi chorų vadovai (iš k.): Dainius Vaičekonis, Virginija Katinienė, Raimondas Katinas, šventės meno vadovas Darius Polikaitis ir Alfonsas Vildžiūnas.

Adelė Vaitekūnas, gyvenanti **Providence, RI**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Dana Paškevičius-Pascoe, gyvenanti **Santa Monica, CA**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skamba tarp mūsų.

Zita Rudvalis, gyvenanti **Oceanside, CA**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Marytė Vizgirdienė, gyvenanti **Putnam, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.